

MAITOJYVÄ

2009

"Varjelkoon elon Herra tämän pienen peltopalaisen lumisateesta ja rajuilmastasta, ettei pakkanen panis näitä maitojyviä ennenkuin elonaika tulee." (Laestadius)

SISÄLLYS

HANNU PELKONEN	Ylioppilaskodin juhlaa ja arkea.....	4
ANNA-MAIJA RAITTILA	Lestadiolaisten ylioppilaskodin 50-vuotisjuhlaan.....	6
JUKKA-PEKKA MECKLIN	Hilman vieraskirjaa selatessa.....	8
IRJA PELKONEN	Lestadiolaisuuden tärkeimmät suunnat Suomessa.....	13
TARJA NIEMINEN	Lestiksen asunnot.....	14
AARO LEIPÄLÄ	Muistoja 50-luvulta.....	18
TAPIO LEINONEN	Siionin matkalaulujen uudistustyö.....	21
MAIJA ROSTEDT	Mitä opittiin?.....	24
	Lestadiolaisten ylioppilaskodin kannatus- yhdistys r.y:n säännöt.....	25
AINO PIESKÄ	Välähdyksiä Lestiksen ajoilta ja sen jälkeen.....	27
	Lestadiolaisten ylioppilaskodin sääntöjä ja toimintaohjeita...29	
TARJA TOMMINEN	Hyvällä paikalla.....	31
OILI MARTTILA JA TARJA NIEMINEN	Kokemuksia sihteerin ja rahastonhoitajan tehtävästä.....	33
MARKUS KORPELA	Teologisia keskusteluja Ylioppilaskodin keittiössä.....	36
LAURI HOLMA	“Myös isämme uskoivat ennen”.....	38
ANTTI LUOMA	Osana sukupolvien ketjua.....	42
	Lestadiolaisten ylioppilaskodin kannatusyhdistys r.y.	44
	Ylioppilaskodin asukkaat vuodesta 1949 syyskuuhun 2009.....	45

KANSI: Tapani Raittila

JULKAISIJA: Lestadiolaisten ylioppilaskodin kannatusyhdistys r.y.

Ylioppilaskodin juhlaa ja arkea

Maitojyvä ilmestyy jälleen. Edellisen kerran lehti ilmestyi 1989, silloin Ylioppilaskodin 40-vuotisjuhlien merkeissä. Alun perinhän Maitojyvä syntyi nimenomaan Lestadiolaisten ylioppilaskodin takia. Sitä se halusi tukea sekä taloudellisesti että henkisesti. Se tiedotti ystäville ympäri maata Ylioppilaskodin asioista sekä sisälsi herätysliikkeen tietoutta muutenkin. Varmaan monet muistavat yhä ”Maitojyvä-pojat” Lauri Impiön ja Pekka Väliatalon ynnä muut levikkityössä toimineet.

Maitojyvä-lehden tavoin myös Ylioppilaskoti on kokenut monia muutoksia vuosien ja vuosikymmenten kuluessa. Lestadiolaisten ylioppilaskodin kannatusyhdistyksellä on Vironkatu 7 C 4:ssä ”alakerta”, jossa on kahdeksan huonetta ja yhteiset tilat, E 15:ssä taas on ”yläkerta” ja siinä yhdeksän huonetta. Vironkatu 10:n ”Marilassa” (Maria Honkasen mukaan) on viisi huonetta, ja lisäksi on eri paikoissa kaupungilla seitsemän asuntoa. Asuntojen tarkempi esittely on tässä lehdessä toisaalla.

Aikojen kuluessa kannatusyhdistys on luonnollisesti kustantanut huoneistojen vuosikorjauksia ja muita hankintoja. Erikseen mainittakoon vuonna 2001 suoritettu Vironkatu 7:n mittava peruskorjaus. Se sisälsi muun muassa täydellisen sähköjohtojen uusimisen sekä seinä-, katto- ja lattiapintojen uusimisen ja maalaamisen. Rakennusurakan suoritti silloin KB-Rakennus Oy Jyväskylästä. Sii-

hen sisältyneistä alaurakoista putkityöt teki Järvenpään LV-asennus Oy, maalaustyöt Maalaus- ja Rakennuspalvelu Ässämäki Ky Jyväskylästä, lattiapäällystystyöt Lattiakolmio Oy Helsingistä sekä laatta- ja vesieristystyöt Ässäryhmä Ky Espoosta. Sähköurakan suoritti Lapp-Val Oy Helsingistä. Valvojana toimi Asiantuntijamestarit Oy:n Raimo Kirjavainen.

Rakennuttajaa edusti johtokunnan valitsema rakennustoimikunta: Jouko Kärkkäinen, Hilikka Vastamäki ja Hannu Pelkonen. Peruskorjauksen kustannukset olivat 1,7 miljoonaa markkaa. Sen rahoitus tapahtui kolmena lähes yhtä suurena eränä: kolmannes kassavaroista, toinen kolmannes osakkeiden myynnistä ja loput 500.000 mk kymmeneksi vuodeksi otettuna lainana. Remontoidun kodin siunaaminen ja seurat pidettiin 9.12.2001. Niissä puhuivat Yrjö Karanko, Aino Pieskä, Antti Heroja ja Hannu Pelkonen. Tällä hetkellä talous on kunnossa; siitä kertovat numerot ilmenevät muun muassa vuosikertomuksen tiedoista.

Ylioppilaskodin kannatusyhdistyksen voimassa olevat säännöt ovat tässä lehdessä. Ne kertovat yhdistyksen tarkoituksesta ja toiminnasta. Niiden lisäksi tässä Maitojyvässä on talon asukkaiden esitysten pohjalta laaditut ja johtokunnan 3.10.2001 hyväksymät asukkaille tarkoitetut säännöt ja toimintaohjeet, joissa on monia yksityiskohtaisia neuvoja ja käytäntöjä.

Asuminen Ylioppilaskodissa on muuttunut aikojen kuluessa. Talossa ei ole enää emäntää kuten ennen, ei apulaisia, ei kesähotellitoimintaa, ei ruokapalvelua. On sentään sihteeri-rahastonhoitaja Tarja Nieminen, on opiskelijaemäntä (nyt Anna Kiiski) ja -isäntä (Lauri Holma). Johtokunta toimii talossa kuten ennenkin, on vuosikokoukset, pidetään seuroja, on pienryhmiä ja juhlatilaisuuksia. Keittiö on yhteisessä käytössä, samoin ruokailuja oleskelutilat, on televisio, tulee useita lehtiä vaapakappaleina jne.

Asuminen huoneissa on väljempää kuin ennen. Esimerkiksi 1950-luvulla meitä asui kolme opiskelijaa samassa huoneessa, nyt tuntuu yleisesti asuvan vain yksi nuori huonetta kohti. Ylioppilaskodin asukkaiden kokonaismäärä on viime vuosina ollut noin 30 opiskelijaa. Asumiseen on onneksi asuntotukea ja ehkä muutakin apua.

Ylioppilaskodin asukkaat pitävät kyselyjen mukaan talon parhaina puolina sen keskeistä sijaintia, talon hyvää ilmapiiriä, asumisen halpuutta, rauhallisuutta, uskovia asukkaita, varustetasoa jne. Sinne pyrkimiseen ovat rohkaisseet vanhemmat tai muut sukulaiset, ystävät ja kodin entiset asukkaat. Kaikilla taloon pyrkijöillä ei ole ennestään ollut tietoa tai käsitystä lestadiolaisuudesta.

”Kiitavi aika, vierähtävät vuodet, miespolvet vaipuvat unholaan.” Monet Ylioppilaskodin toimihenkilöt ja ystävät, jopa eräät entiset asukkaat, ovat siirtyneet jo ajan rajan yli. Heitä muistamme lämmöllä ja kunnioittaen. Johtokunnan ensimmäisen puheenjohtajan, professori Ilmari Soisalon-Soisen (k. 5.10.2002) ja emäntä Hilma Jokelan (k. 19.1.1991) kuvat ovat Ylioppilaskodin salin seinällä. Vielä muun muassa edellisen Maitojyvän julkaisemista puuhasivat professori Pekka Raittila (k. 25.3.1990) ja rehtori Jouko Kärkkäinen (k. 26.1.2008). Edelleen muistamme runoilija Hilkka-Helinä Lappalaista (k. 10.3.1989) ja hänen puolisoaan rovasti Pekka Lappalaista (k. 6.11.1992), samoin rovasti Timo Juntusta (k. 21.11.1990), keittäjä Sylvi Salmea (k. 21.3.1994), fil. maist. Elli Raittilaa (k. 9.5.1999), valtioneuvos Martti Miettusta (k.19.1.2002), lehtori Hilla Pyysaloa (k.

25.7.2002), talouspäällikkö Pekka Kauppista (k.18.10.2002), rehtori Lauri Impiötä (k. 28.1.2006) sekä Unkarin ystäväämme Bela Csepregiä (k. 2004) ja monia, monia muita. Kiitämme heistä kaikista Taivaallista Isää!

Ylioppilaskotimme viettää 60-vuotisjuhliiaan 24.10.2009. Sitä suunnittelemaan ja valmistelemaan johtokunta nimitti juhlatyöryhmän jo edellisen vuoden puolella ja nimesi siihen Oili Marttilan, Tarja Niemisen, opiskelijaisäntä Lauri Holman ja -emäntä Anna Kiiskan sekä Hannu Pelkonen. Työryhmä ja johtokunta ovat pohtineet valmisteluja monissa kokouksissaan. Juhla- ja ohjelmajärjestelyissä ovat avustaneet talon asukkaat ja monet talon ystävät. Juhlapäivänä on Ylioppilaskodissa Vironkadulla ensin avoimet ovet, jonka jälkeen Tuomiokirkon kryptassa on varsinainen juhla. Väliajan ja tarjoilun jälkeen siellä pidetään myös seurat, jossa puhuvat eräät talon entiset tai nykyiset asukkaat. Seuroissa laulamme Siionin matkalauluja - on siis mahdollisuus tälläkin tavalla tutustua lestadiolaiseen perinteeseen.

Hannu Pelkonen

Lestadiolaisten Ylioppilaskodin 50-vuotisjuhlaan

Mitä he odottivat Jumalan edessä,
nuo ensimmäiset äidit?
Nuo jotka kolmekymmenluvulla raivasivat
pienen helsinkiläiskeittiönsä
pöydänkulmaan tilaa
vielä yhdelle pojalle, samalta pohjoisen kylältä tulleelle
kuin edellinenkin, tottahan nyt, kun papinkouluun,
elävän kristillisyyden lapset...

Mitä he odottivat Jumalan edessä,
mikä alkoi palaa heidän sydämissään,
mikä pyöritti Mari-tädin viisasta päätä,
mikä lisäsi vauhtia Elsa-Mariaan?

Heidän pienet keittiönsä muuttuivat pesämuniksi.
Taivaan Isä itse siirsi suuren huolensa heihin hautumaan:
oikea koti on saatava, samaa murretta puhuvien perhe Helsinkiin,
yliopiston kylkeen, pitää olla lyhyt matka ruokapöytään
ja Fredrikinkadullekin, 61, A-portaaseen!

Niin kerättiin äidit ja sisaret talkoisiin,
tytöt myyjäisiin, pojat Maitojyvän kulkukauppiaksi,
Lassi ja Pekka – ja kahdessa kesässä oli näky levinnyt yli maan.
Vironkatu 7! Alakerta. Yläkerta! (Mistä saatiin kaikki sängytkin,
kolme kutakin huonetta kohti, pienimpiin kaksi.)
Ja missä nukkui Hilma, missä Sylvi...
kun Hilman huone oli aina täynnä matkustavaisia?

Hilma. Hilman huone.
Hilman pieni pöytä täynnä kakkuja ja kahvikuppeja.
Tässä pidämme tauon, suljemme silmät
ja kutsumme rakkaan Hilman sisälle.
Päästämme valloilleen hänen silmiensä
kaikkea komentavan loiston,
keskipohjalaisen kailotuksen, kun hänellä on asiaa
ruokasalin ovelta käytävän toiseen päähän,
poskien punerruksen
ja niissä sinisissä silmissä (olivathan ne siniset!)
elävän kristillisyyden kaikkien äitien ilon.

Ehkä Lestiksessä on aina ollut tärkeintä se pitkä käytävä,
pitkä vanha sohva johon seuroista tultua
unohduttiin istumaan, Oskari Jussila tietysti keskellä
ja lisää, lisää tuoleja, kaikista huoneista, *oo rakas lukija*
tupakansavu sakeni sakenemistaan,
selvittiinkö aamuluennollekaan...

(Sillä tämä oli sitä, mistä ensimmäiset äidit
olivat nähneet unta Jumalan edessä...
Siinä katsahdettiin syvälle, ei oman pahuuden kaivoon
vaan sovituksen salaisuuteen:
"...*kun Golgatan mäellä kerran on laupeuden lähteet avattu*
niin ei niitä tukita enää...)

Ja ovatko lähteet yhä kummunneet?
Muistammeko vielä miltä äidinmaito maistuu?
Tottahan tästä tiedätte Te, nykyiset Lestiksen pojat ja tytöt?
Kun näitä kyselen, kysyn oikeastaan: olemmeko jättäneet
teihin tutustumatta?
Puhummeko me itse enää oikeaa kotimurretta,
väittämisen, ikävöimisen kieltä,
ensimmäisten äitien vapaan sydämen kieltä?

Vapaa sydän, vapaaksi sulanut sydän!

Tarvittiinko siihen se, että oli pakko kadottaa
kodin sisänpäin lämpiävä sopuisuus,
pakko kadottaa oikeassaolon varmuus,
olla ehkä väärässä, jäädä etämmälle?

Juuri siksi tarvitaan Hyvän Paimenen ääni,
yhä uudestaan aivan lähelle kutsuva ääni.
Hänen oma kielensä, jokaiselle tuttu!

Anna-Maija Raittila

Hilman vieraskirjaa selatessa

Hilma Jokela 16.2.1920–19.1.1991

Hilma Jokela syntyi Haapajärvellä 1920. Hänen isänsä, maanviljelijä, oli mennyt leskenä toisen keran naimisiin, ja avioliitosta syntyi kuusi tytärtä, joista kolme kuitenkin menehtyi lapsena. Kuolema kouraisi perhettä uudelleen vuonna 1934, kun isä Heikki kuoli elokuussa mahavaivaan 61-vuotiaana ja äiti Maria uudenvuodenaattona 52-vuotiaana. Näin 12-, 14- ja 16-vuotiaat tytöt jäivät orvoiksi ja talon pitäjiksi. Äitini kertoi Hilman olleen vahva ja ronski töissäään. Hän muun muassa hoiti ja ajoi hevosia. Hilma kävi Limingan emäntäkoulun, meni Tampereelle harjoittelemaan ja päätyi Lammille osuuskaupan ravintola Lokin emännäksi. Sisarukset hakivat turvaa toisistaan, ja kaikki kolme olivat sotien jälkeen Lammilla töissä. Kaksi löysi sieltä myös aviomiehen. Hilman perheeksi muodostui lestadiolainen yhteisö, etenkin se opiskelijoiden ja heidän perheidensä laaja piiri, joihin hän tutustui ja jotka nauttivat hänen huolenpidostaan ja vieraanvaraisuudestaan Ylioppilaskodissa.

Hilman vieraskirja on kaunis, perinteinen, sotien jälkeen valmistettu vieraskirja, jossa on visakoi-vukannet ja pellavasidos. Se paljastaa, että joitakin hänen myöhempiä ystäviään ja Ylioppilaskodin kannatusyhdistyksen jäseniä vieraili hänen luonaan jo Lammilla. Hilka-Helinä Lappalainen kävi siellä joulukuussa 1947. Vieraskirja ei paljasta, milloin Hilma kypsyi päätökseen muuttaa Helsinkiin. Ylioppilaskodin johtokunta valitsi hänet emännäksi 1.9.1949 lähtien. Viimeiset lammilaisten terveiset vieraskirjassa ovat elokuulta 1949.

Hilma kertoi minulle kokemuksistaan, kun hän saapui Vironkatu 7:ään. Huoneisto oli ollut yksityiskäytössä ja keittiö hyvin vaatimaton ja vanhanaikainen opiskelija-asuntolan tarkoituksiin. Alkuun Hilma ei kehdannut sitä vierailleen näyttää, etenkin kun hänen makuusijansa oli aluksi keittiön nurkassa pahviseinillä eristetty tila. Mutta Hilma ei vaikeuksia kavahtanut. Olihan hän joutunut elämässä jo paljon kokemaan. Toiminta aloitettiin niissä tiloissa, jotka olivat käytettävissä. Ensimmäisenä vuonna Ylioppilaskodissa oli 17 opiskelijaa. 16.2.1950 järjestettiin jo Hilma-emännän 30-vuotisjuhlat, joihin osallistui 27 vierasta.

Huolimatta vaatimattomasta alusta, opiskelijoiden majoitus ja täysihoido pystyttiin toteuttamaan. Alkuvuosina opiskelijat saivat aamupalan ja päivällisen lisäksi myös lounaan, ja Hilman ker-toman mukaan ruoka tarjoiltiin heille pöytään.

Hilman-päivien perinne aloitettiin 21.11.1950 35:n vieraan voimin. Vieraskirjaan nimensä ensimmäisinä ovat kirjoittaneet Ilmari Soisalon-Soi-ninen, Hannes Leinonen ja Pekka Raittila. Mukana oli jo tuolloin Maria Honkanen eli Mari-täti, jonka hyvinvoinnista Hilma ja opiskelijat myöhemmin pitivät huolta, ja joka testamenttasi Vironkatu 10:ssä sijaitsevan kookkaan huoneistonsa, ”Marian”, Ylioppilaskodin kannatusyhdistykselle. Hil-malla olikin vuosien saatossa luontainen tapa näh-dä vanhusten avun, turvan ja henkisen virkistykseen tarve. Hän otti huolehtiakseen monesta Helsingissä asuvasta, lestadiolaiseen yhteisöön kuuluvasta

vanhuksista. Opiskelijat saivat esimerkin ja kokemusta lähimmäisenrakkaudesta, kun Hilma lähetti heidät viemään ruokapaketteja, lukemaan, laulamaan ja seurustelemaan yksinäisten vanhusten kanssa.

Kesäksi Ylioppilaskoti tyhjени, mutta Hilma pyrki alusta lähtien kehittämään kesähotellitoimintaa. Aluksi hän hankki asiakkaita sairaaloista kotiutetuista potilaista, jotka tulivat toipumaan, kunnes heidän voimansa riittivät matkustamaan takaisin kotipaikkakunnalleen. Tuohon aikaanhan Helsinkiin hakeutui etenkin leikkauksiin potilaita ympäri Suomea. Vuoden 1952 Olympialaiset muuttivat tilanteen, kun Ylioppilaskoti sai nimensä kansainvälisiin retkeilymajaluetteloihin. Ensimmäin majoitettiin kisavieraita, mutta nimi retkeilymajaluetteloissa takasi tasaisen turistivirran myös myöhemmin kesinä.

Vieraskirjan merkinnät jatkuvat tiiviinä 1949–1959. Hilman-päivien lisäksi siitä löytyy valmistajaisia ja muita tapahtumia sekä yksittäisten henki-

löiden kiitoksia vieraanvaraisuudesta. Sitten merkinnät päättyvät 20 vuodeksi. Olisiko tapahtunut niin, että Ylioppilaskodin 10-vuotisjuhlista lähtien tapahtumat merkittiin Ylioppilaskodin eikä Hilman yksityiseen vieraskirjaan?

Nuo 20 vuotta sisältävät kuitenkin tärkeän jakson Ylioppilaskodin historiassa ja kehityksessä. Tuona aikana Ylioppilaskoti vakiinnutti asemansa. Opiskelijoiden käytössä oleva asuinpinta-ala kasvoi ostojen ja lahjoitusten myötä. Hilman velipuoli rakennusmestari Jussi Jokela suunnitteli ja valvoi kannatusyhdistyksen hyväksymät remontit ja saneeraukset. Ylioppilaskodin ydin – keittiö ja siihen välittömästi liittyvä ruokasali – säilyttivät kuitenkin paikkansa läpi vuosikymmenten. Tuossa vaatimattomassa, monitoimitilana toimivassa keittiössä säilytettiin ja valmistettiin ruoka ja mankeloitettiin pyykki. Ruokasali puolestaan on nähnyt lukemattomien opiskelijasukupolvien ruokailuhetket, puhumattakaan yhteisistä hartaus- tai juhlatilaisuuksista. Kesäisin ruokasalissa vastaanotettiin ja syötet-

Hilma kutoo Lestiksen ruokasalissa paikalla, jossa hänellä oli tapana istua. Aika on 1970-luvun loppua, todennäköisesti hyvin lähellä Hilman eläkkeelle jäämistä.

Hilma ja kirjoittaja,
Hilman sisarenpoika
Jukka-Pekka Mecklin.

tiin tuhansia matkailijoita joka vuosi. Ja tätä Kodin sydäntä hallitsi Hilma rautaisella, tehokkaalla mutta lämpimällä otteella 30 vuoden ajan.

Itse olin Ylioppilaskodissa ensi kerran äitini tuomana jo 1954 Hilman vieraana paossa kotipaikkakunnallamme raivonnutta hinkuyskää, mutta ensimmäiset muistikuvat vierailuista ajoittuvat 1950-luvun loppuun. Arvokas ilmapiiri, syvennyksessä verhon takana oleva urkuharmooni ja etenkin porraskäytävien seinämaalauksen ja takorautakaitteiden ja -penkkien linnamainen tunnelma, jonka kävijä vielä tänä päivänäkin kohtaa, jäivät pikkupojan mieleen elävästi. Mutta vielä enemmän minulla on rakkaita muistoja Hilma-tädin vierailuista kodissamme tai lomanviettopaikassamme kesäisin. Hilma ei yleensä paljon ehtinyt lomaa pitämään. Mutta usein loppukesästä marjojen kypsyttyä hän saapui ja mielellään viihtyi maalla, missä sai marjastaa ja kalastaa. Hilma ei vierastanut kalamatkoja

rankassakaan ilmassa. Ja marjat ja hillat käytiin mielellään poimimassa matkojen takaa. Näin hän varmasti haki voimia ja kuntoa seuraavan talven uurastukselle. Olihan työ Ylioppilaskodissa hyvin sitovaa ja usein konkreettisestikin ympärivuorokautista. Hilman huone toimi käytännössä Kodin vierashuoneena, ja kesäisin yövuorossa oleva päivystäjä nukkui Hilman kanssa samassa huoneessa. Eikä talvisinkaan Hilman huoneen ovi ollut kiinni, eikä hän yleensä vetäytynyt sinne ennen kuin nukkumaanmenon aikaan.

Oman kunnioitusta herättävän sävynsä näihin lomamatkoihin antoi jo tuolloin laaja ystäväverkosto, joka Hilmalla oli Ylioppilaskodin kautta. Kerran palatessamme Suonenjoelta kesämökiltä pysähdyimme Konneveden matkahuoltoon kahville. Pihalla kiinnitti huomiotamme valtion rekisterissä oleva, poikkeuksellisen upea musta auto. Sisällä Hilma ilahtui havaitessaan vanhan ystävänsä

pääministeri Martti Miettusen, eikä kuulumisten kertomisesta meinannut tulla loppua. Kerran lähdimme nelisin, vanhempani, Hilma ja minä, autolla Lappiin ja Norjaan tavoitteenamme Hammerfest. Kainuun ja Torniojokilaakson pitäjissä ei matka tahtonut edetä, kun Hilma aina uuden pitäjän tullessa muisti, että siellähän on tuttu mies kirkkoherana ja tokihan piti pappilassa poiketa kuulumiset vaihtamassa.

1960-luvulla olin useana kesänä töissä Lestiksen kesähotellissa. Hilman ja kahden emännän lisäksi hotellia pyöritettiin muutaman kesätyöläisen voimin. Jälkimmäiset olivat opiskelijoita tai koululaisia. Työ oli mielenkiintoista, koska siinä näki paljon eri puolilta, joskus kaukaakin, saapuneita turisteja. Vieraana saattoi olla merkittäviä kulttuurihenki- löitä tai taiteilijoita, joille Kannatusyhdistyksen jäsenet olivat suosittaneet edullista, siistää ja rauhallista Ylioppilaskotia Suomen vierailun tukikohdaksi. Kävijöiden kirjo jatkui sitten tavallisista matkailijoista aina koululaisretkikuntiin. Mieleeni on jäänyt elävästi amerikkalaisten koululaisten suuri retkikunta, joka pysähtyi Lestikseen pariksi päiväksi palatessaan Moskovasta. Ei tainnut Neuvostomaan pääkaupunki olla jenkkipoikien mieleen, koska he olivat niin suunnattoman helpottuneita saadessaan ostaa Lestiksen jääkaapista ensimmäiset Cocal-Cola-pullot pitkään aikaan.

Kesäapulaisen työ oli kohtalaisen rankkaa. Olihan huoneita tarjolla yli 20, ja alkuvuosina suurimmat huoneet olivat niin kutsuttuja yhteismajoitus- huoneita, joissa saattoi kerrossängyissä majoittua kymmenenkin vierasta. Meno näissä yhteismajoitus- huoneissa oli välillä melko railakasta, ja ainakin miesten huoneiden aamusivouksen naispuoliset kesäapulaiset jättivät yleensä meille pojille. Yövuorolainen kattoi aamiaisen ja muut aloittivat huoneiden siivoamiset ja petaukset. Pyykkikone pyöri lähes ympäri vuorokauden, ja lakanoita kiikutettiin takapihalle narulle kuivumaan ja takaisin. Iltavuorolainen mankeloi lakanat keittiössä vieraiden vastaanoton lomassa. Yövuorolainen nukkui hetkessä Hilman huoneessa ja kiirehti aina portille kellon soidessa. Ja Hilma, päämajoitusmestarina,

huolehti yötä päivää, että kaikki työt tuli tehtyä ja asiakkaat saivat sen palvelun, jota tulivat hake- maan. Ei ollut poikkeuksellista, että Hilma luovutti oman huoneensa ja sänkynsä turistille, joka ei paik- kaa muualta löytänyt, ja nukkui itse vaatehuoneen lattialla. Ei hän pitänyt sitä arvolleen sopimattoma- na, olihan hän aloittanut uransa Ylioppilaskodissa nukkumalla keittiön lattialla. Eikä Hilman arvoval- ta siitä todella kärsinyt, kuten ei siitäkään, ettei hän kieliä osannut. Aina hän sai jonkun tulkkaa- maan ja totesi sitten, että ”kyllä minä ymmärsin, mitä hän tarkoitti”, ja ratkaisu ongelmaan oli heti valmiina Hilman päässä. Hänellä oli todella selkeät näkemykset siitä, mitä hän teki. Hänen ei tarvinnut kauan pohtia eikä toisaalta katua ja harmitella jäl- keenpäin. Ja uskon, että Hilma myös rakasti työtään Ylioppilaskodissa. Sitä, että hän sai käyttä- ä Luojan hänelle suomia lahjoja. Tehdä työtä, jossa yhdistyivät kova uurastaminen ja sitoutuminen, lähimmäisenrakkauden toteuttaminen ja siunauksellinen työn tuloksellisuus. Kiitoksen hän sai ihmisten iloisesta ja tyytyväisestä mielestä.

Kun Hilman aikakausi Lestiksessä päättyi 1979, ja hän hankki oman asunnon Lapinrinteeltä ja siir- tyi eläkkeelle, moni varmaan mietti, että muutos saattaa olla liian jyrkkä. Mutta miten kävikään. Hilma otti ”alivuokralaisekseen” vanhemman sis- rensa pojan, jolle hän järjesti mahdollisuuden pääs- tä koulutustaan vastaavaan työhön Helsinkiin. Näin tati ja sisarenpoika asuivat jonkin aikaa yh- dessä Hilman uudessa yksiössä aivan kuten kesä- päivystäjä vuosikymmenet Hilman huoneessa Yli- oppilaskodissa. Kun Hilma totesi nuoren miehen pärjäävän omillaan, hän ilmoitti muuttavansa Tampereelle vanhemman siskonsa (nuoren mie- hen äidin) turvaksi. Hilma osti asunnon Tampe- reelta käymättä asuntoa katsomassa. Hän kertoi asunnon pohjapiirroksen miellyttäneen häntä, samoin kuin sijainti Tammelan torin lähellä, ja se riitti.

Tässä kauniissa ja valoissa asunnossa Hilma vietti loppuelämänsä. Vieraskirja loppuu Lapinrin- teeltä Tampereelle muuttoon, mutta tiedän, että Hilma oli hyvin tyytyväinen, viihtyi Tampereella

ja piti tiiviisti yhteyttä sukulaisiin ja ystäviin. Valitettavasti Hilman elämä päättyi ennen aikojaan pahanlaatuisen taudin vuoksi. Hänen eläkkeelle jäämisestään oli ehtinyt kulua vasta 10 vuotta. Hilma kuoli 70-vuotiaana, ja hänet haudattiin 9.2.1991 Haapajärvelle samaan hautaan, johon hänen vanhempansa ja lapsena kuolleet sisarensa on haudattu. Siunauksen suorittivat Hilman pitkäaikaiset ystävät Sinikka Laine ja Martti Viljanen. Hautajaisvieraita oli paljon, Ylioppilaskotia edustivat muun muassa Oili Marttila ja Pentti Lampinen. Muistoti-

laisuudessa oli useita puheita, Hilmaa muistettiin lämmöllä ja kiitollisuudella. Ylioppilaskodissa pidettiin sitten vielä 24.2.1991 Hilman muistoseurat, jossa puhuivat Ilmari Soisalon-Soinin, Yrjö Karanko ja Hannu Pelkonen.

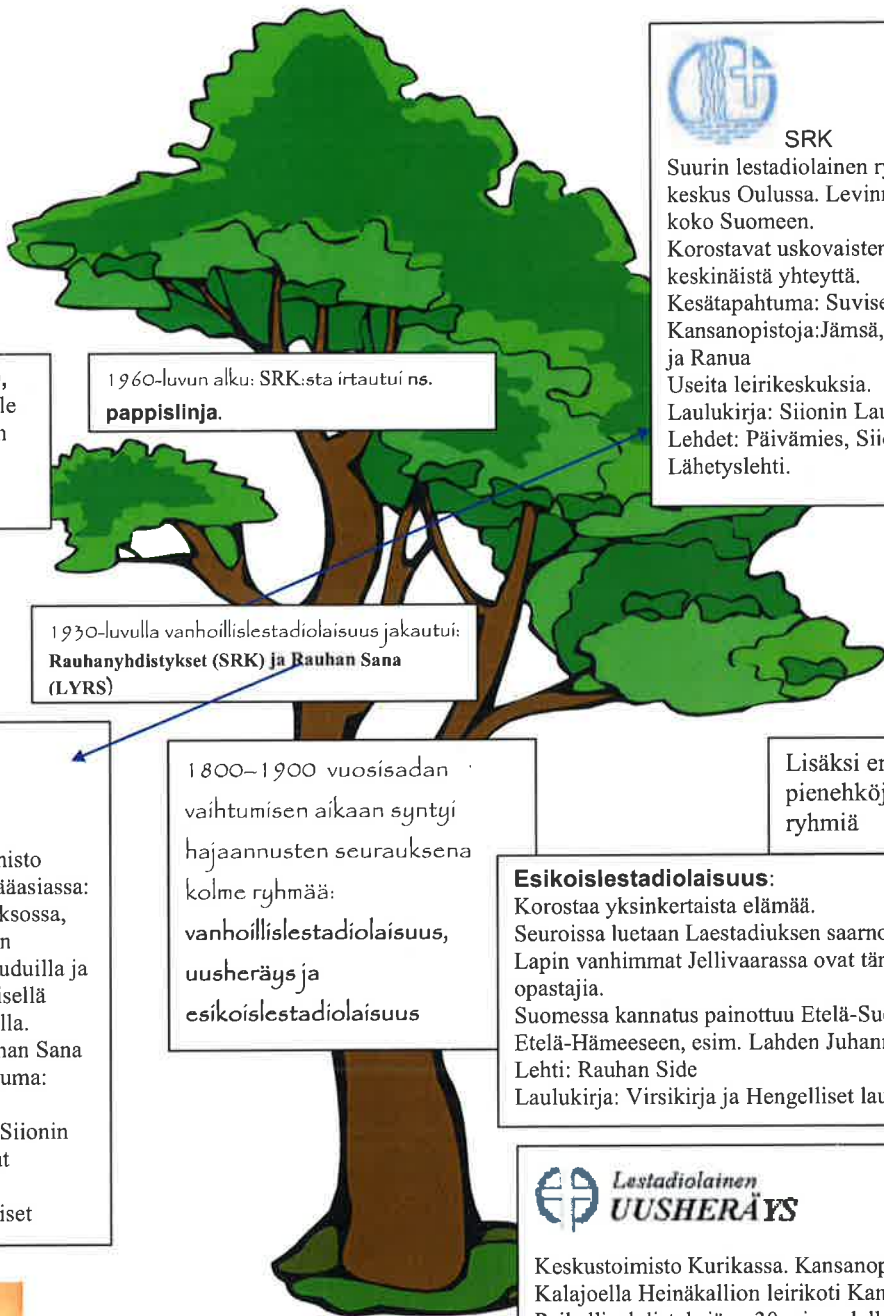
Hilma ei ollut julistaja, saarnaaja eikä käännättäjä. Mutta useimpiin, jotka häneen tutustuivat, hän teki syvän vaikutuksen. Hän ei apuaan keneltäkään kieltänyt, jos hän apua pystyi antamaan. Hilma oli vakaumuksellinen kristitty.

Jukka-Pekka Mecklin
professori, ylilääkäri
Hilman nuoremman sisaren poika

10-vuotisjuhlasta.

Lestadiolaisuuden tärkeimmät suunnat Suomessa

SRK

Suurin lestadiolainen ryhmä, keskus Oulussa. Levinnyt lähes koko Suomeen. Korostavat uskovaisten keskinäistä yhteyttä. Kesätapahtuma: Suviseurat Kansanopistoja: Jämsä, Reisjärvi ja Ranua Useita leirikeskuksia. Laulukirja: Siionin Laulut Lehdet: Päivämies, Siionin Lähetyslehti.

Ns. pappislinja, jonka ystäväpiirille jäi Lestadiolaisten ylioppilaskoti ja Ylitornion kr. kansanopisto

1960-luvun alku: SRK:sta irtautui ns. **pappislinja**.

1930-luvulla vanhoillislestadiolaisuus jakautui: **Rauhanyhdistykset (SRK) ja Rauhan Sana (LYRS)**

LYRS

Keskustoimisto Oulussa. Pääasiassa: Tornionlaaksossa, Pohjanmaan rannikkoseuduilla ja ruotsinkielisellä Pohjanmaalla. Lehti: Rauhan Sana Kesätapahtuma: Suvijuhlat Laulukirja Siionin Matkalaulut Kuoro: Toukomettitset

1800–1900 vuosisadan vaihtumisen aikaan syntyi hajaannusten seurauksena kolme ryhmää: **vanhoillislestadiolaisuus, uusheräys ja esikoislestadiolaisuus**

Lisäksi eräitä pienehköjä ryhmiä

Esikoislestadiolaisuus:

Korostaa yksinkertaista elämää. Seuroissa luetaan Laestadiuksen saarnoja. Lapin vanhimmat Jellivaarassa ovat tärkeitä opastajia. Suomessa kannatus painottuu Etelä-Suomeen ja Etelä-Hämeeseen, esim. Lahden Juhannusseurat Lehti: Rauhan Side Laulukirja: Virsikirja ja Hengelliset laulut

Lestadiolainen UUSHERÄYS

Keskustoimisto Kurikassa. Kansanopisto Kalajoella Heinäkallion leirikoti Kangasalalla. Paikallisyhdistyksiä n. 30 eri puolella Suomea. Päätapauhtuma: Kesäseurat Lehti: Lähettäjä Suomen Lähetysseuran yhteistyöjärjestö Laulukirja: Siionin matkalaulut

Lars Levi Laestadius 1800-1861

Lestiksen asunnot

Lestis

Vironkatu 7

Huoneisto C 4, nykyinen tyttöjen (8) huoneisto on kooltaan 244,5 m² ja hankittiin yhdistykselle ensimmäiseksi. Kauppa tehtiin ensin 1949 ja toinen osa 1951. Tässä huoneistossa sijaitsee yhteinen keittiö ja pieni oleskeluhuone.

Ylioppilaskodin täyden palvelun vuosina keittiössä emäntä apulaisineen valmisti ruoat kaikille, ja nykyinen oleskeluhuone toimi ruokailutilana.

Huoneisto E 15, nykyinen poikien (9) huoneisto on hieman suurempi, 263,5 m² ja ostettiin yhdistykselle vuonna 1960. Pojat käyttävät samaa keittiötä ja oleskelutilaa alakerrassa tyttöjen kanssa.

Marila

Vironkatu 10 B 9

Tämä huoneisto on Maria Honkasen antama testamenttilahjoitus yhdistykselle vuonna 1969. Huoneiston koko on 146 m², ja siellä asuu viisi (5) tyttöä.

Vuorimiehenkatu 10 E 85

Hilma ja Irja Uusitalon vuonna 1969 antama testamenttilahjoitus. Huoneisto on pieni kaksio, kooltaan 39 m².

Kalevankatu 55 B 43
Tämä pieni yksiö, 20 m², saatiin
vuonna 1970 Hanna ja Helmi
Impivaaran lahjoituksena.

Pengerkatu 15 A 31
Yksiö ostettiin vuonna 1978 Hilikka
Vastamäeltä, ja sen pinta-ala on 26,7 m².

Torkkelinkatu 4 A 10
Huoneisto saatiin testamenttilahjoituk-
sena vuonna 1976 (Lapin Marian ra-
hasto). Yksiön pinta-ala on 22 m².

Pursimiehenkatu 5 A 23

Tämä iso kaksio, 72,5 m², saatiin testamenttilahjoituksena Greta ja Edward Jutilalta vuonna 1977.

Merimiehenkatu 19 A 9

Yksiö, 29 m², ostettiin vuonna 1977.

Sturenkatu 36 B 34

Tämä huoneisto ostettiin 1976 edellisen kohteen testamenttilahjoituksen rahoilla (Lapin Marian rahasto). Yksiön pinta-ala on 25 m².

Muistoja 50-luvulta

Ujon maalaispojan hämmennystä

Lie ollut aivan syyskuun alkupäiviä 1953, kun mieli täynnä odotusta ja jännitystä ujo maalaispoika raahasi matkalaukkuaan Helsingin rautatieasemalta Vironkadulle. Mikähän siellä odottaisi? En tosin aivan ensi kertaa ollut tulossa. Jo kesällä sain pistäytyä uuteen kotiin tutustumassa Hilma-emännän johdolla. Se käynti loi turvallisuutta: tunnen edes yhden ihmisen. Hyvää oli myös se, että toiseksi kämppäkaveriksi tuli tuttu poika, luokkakaverini Raimo Savikko. Mutta kuka on kolmas? Hän saapui vasta päiviä myöhemmin, iso, möreä-ääninen Öro-Iikka, jo toisen vuoden teologi, joka tuntui kauhean kokeneelta. Hän oli Iikka Vuotila listä, myöhemmin ”Virrensirun” ylioppilaskotivuosistaan kirjoittanut kirjailija.

Elettiin vielä sodan jälkimainingeissa. Kodin ensimmäinen sukupolvi, osa sodassakin olleita, oli juuri väistynyt. Mutta ilmassa viiپی vielä, ei nyt ruudin savu mutta sotilaallisen järjestyksen henkäys. Oli komentokorsu, isännän huone, ja meidät fuksit luokiteltiin vanhempien palvelijoiksi. Mutta ei komento kovin pelottavaksi osottautunut. Pekka Välitalo, silloinen kodin isäntä, oli kuitenkin enemmän lempeä opastaja kuin komppanian päällikkö.

Pekka meidät sitten Pulkamon Ilmon kanssa veikin kirjottautumaan teologiseen tiedekuntaan. Saimme jopa kuvammekin Ylioppilaslehden kan-

teen otsikolla ”Lakittomat ylioppilaat”. Oltiin varmaan siirtymässä aikaan, jolloin ylioppilaslakki ei enää ollut nähtävyys. Lakista oli jo tullut enemmän osa paraatiasua kuin arkipäivän päähine. Siitä se opiskelu sitten vähitellen alkoi aamukahdeksan hebrean luennoin, teologisin esikäsittein, latinan alkein: Sicilia est insula. In ora Siciliae sunt uvae, plantae...

Syksyllä 1953 tuli ylioppilaskotiin ainakin seitsemän, ehkä useampikin uusi asukas. Siitä sitä tuttavuutta alettiin hieroa ja kotiutuminen alkoi. Opettiin vähitellen kodin rytmi ja rutiinit. Yliopiston käytävillä kuljeskeltiin ihmetellen Alma Materin juhlavaa olemusta ja sen pilaristossa viihtyvää korkean sivistyksen tuoksua. Saaneeko siellä nykyään uusi ylioppilas enää kohdata samaa hengen ylennyttä ja muinaisten kulttuurien kosketusta kuin ainakin omien muistojeni mukaan silloin ennen.

Kodin turvallisuutta

Jos yliopistoelämä hämmensi, niin Ylioppilaskoti rauhoitti. Oli hyvä pujahtaa Kodin lämpöön runsaine aterioineen samanhenkisten ystävien pariin. En oikein tiedä vielääkään, kumpi minulle oli tärkeämpää, opiskelu vai ylioppilaskodin yhteinen elämä. Luulenpa melkein että jälkimmäinen. Siinä ne opinnotkin sitten sivussa sujuivat, mutta kyllä nuoren elämässä Ylioppilaskodin ilmapiiri ja tove-

ripiiri olivat hyvin merkittäviä. Kun koti sijaitsi niin lähellä yliopistoa, ja luennot sijoituivat harvakseltaan, pitkin päivää jäi usein aikaa myös päiväkahveille jossakin kämpässä. Maailmaa parannettiin, suunniteltiin tulevaisuutta, keskusteltiin uskosta ja elämästä. Sellaiseen kanssakäymiseen vain harvoilla oli kotiseudullaan ollut mahdollisuus. Uskallettiin hieman raottaa omia näkemyksiä ja olla jopa vähän eri mieltäkin. Muta kyllä me hyvin varmoja omasta kannastamme teologisissa ja sielunhoidollisissa kysymyksissä olimme. Ehkä niin oli tarpeen uudessa ja oudossa maailmassa.

E erityisen merkittäviä olivat iltapalan jälkeen yhteiset lauluhetket ja niiden jälkeen keskustelut, joskus uuden vuorokauden puolelle saakka. Siionin laulut tulivat kaikille tutuiksi ja jäivät virrensi ruina kaikumaan vuosiksi jälkeensä. Usein Kodissa kävi myös vieraita, saarnamiehiä ja veljiä maakunnista. He taisivat välistä hieman tarkkailla meitä valvoen, että pysyttiin oikealla tiellä, opissa ja elämässä. Kun tultiin Meritullinkadulta lentopalloa pelaamasta, saattoi vanha saarnamies iltapalalla kysyä, ovatko pojat lukeneet Raamatus-

ta, mitä tapahtui, kun papin pojat rupesivat ”pallia potkimaan”. Hieman epäselväksi se taisi tutkimisen jälkeenkään jäädä.

Jokaviikkoiset seurat Fredrikinkadulla kuuluivat lähes kaikkien viikko-ohjelmaan. Käytiin sanaa kuulemassa ja iloitsessa seurakuntayhteisyydestä. Ei se yhteys tietenkään aina aivan rikkumattomana ollut, kun väki oli nuorta ja elävää. Mutta hyviä muistoja ja veljellistä rakkautta ja huolenpitoa koettiin. Fredrikinadun seurahuoneella moni tuleva pappi on myös pitänyt ensimmäiset saarnansa. Niiden suhteen taisi seurakunta olla hieman armollinen, jos kaikki ei aina kaavan mukaan mennytkään. Ylioppilaat kokoontuivat jossain määrin myös keskenään kanssapuheisiin. Tällainen pienryhmätoiminta oli välttämätöntä jo tilojenkin vuoksi, mutta joskus haluttiin myös pohtia asioita omassa piirissä. Sitä seurakunta ei aina hyvällä katsonut: eriseuraisuutta.

Ylioppilaskodin alkutaipaleesta ei voi puhua mainitsematta pitkäaikaista emäntää, Hilma Joke-laa. Hän oli tarkkasilmäinen, hyvää tarkoittava, jämerä, tarvittaessa juonikaskin suurta varsalau-

Aaro Leipälä jättää opiskelukaupungin.

maansa paimentaessaan. Hänen apunaan oli Sylvi Salmi, lempeä kuin taivaallinen puutarhuri. He huolehtivat meistä kuin omista lapsistaan. Ruoka oli hyvää, ja sitä oli runsaasti. Työtä he tekivät vapaapäivittä ja tunteja laskematta. Eivätkä he huolehtineet vain ruumiin tarpeista vaan myös siitä, ettei kukaan joutuisi vieraille vesille. Vastapalvelukseksi yritimme vuoron perään huolehtia myös emäntien jaksamisesta muun muassa käyttämällä heitä iltakävelyllä. Hilma myös suojeli meitä liian kohtikäyvilta kuulusteluilta jonkun pienen opillisen harhan jälkeen. Saatoin kyllä olla keskimääräistä paremman huolenpidon kohteena, kun olin kotoinen samasta pitäjästä kuin Hilmanikin. Joskus pääsin Hilman omaan pöytäänkin pienemmän porukan iltakahveille.

Toinen toisestaan huolehtiminen oli tärkeää. Uusi tulokas otettiin hyvään kotoutukseen. Taisipa minuakin olla itse kodin isäntä junalla vastassa ensi kertaa tullessani. Tapana oli myös, että lomalle lähtijöitä saateltiin porukalla rautatieasemalle.

Lähtijälle myös usein laulettiin laiturilla lähtölaulu, tietysti Siionista, ja junalähettäjä hienotunteisesti viivästytti junan lähtöä, että laulu saatiin päätökseen. Mahtaisiko onnistua nykyään?

Opiskeluvuodet Ylioppilaskodissa olivat ainakin minulle merkittävää hengellisen ja henkisen kasvun aikaa. Siellä syntyivät myös kestävimmit ystävyysuhteet, jotka ovat säilyneet läpi elämän. Tiivis kanssakäyminen etupäässä vain veljien ja sistersarten kesken varmaan hieman kavensikin kokemusmaailmaa ja vahvisti oman ystäväpiirin merkitystä jopa ”ainoana oikeana yhteisönä”, mutta samalla se auttoi luovimaan nuoruuden vaarallisten matkikojen ohi syvemmillä vesille. Myöhemmät vuodet ovat sitten taas avartaneet näkemyksiä. Mutta kiitollisena voin muistella noita vuosia. Ylioppilaskodista oli hyvä lähteä aikanaan kokemaan, mitä todellinen elämä sitten on.

”Kun Jeesus on omana mulla, niin kirkastuu myrskynkin sää...”

Aaro Leipälä

Veneretki 1950-luvulta.

Siionin matkalaulujen uudistustyö

Lestadiolaisesta lauluperinteestä on kirjoitettu Maitojyvässä jo ainakin kaksi kertaa. Pekka Raittila kirjoitti ”Kristillisyytemme vanhimmissa virsistä” vuoden 1953 numerossa. Viimeisimmässä Maitojyvässä 1989 Anna-Maija Raittila kertoi uuden virsikirjan lestadiolaisaineksesta. Seuraavassa täydennän kuvaa kertomalla Siionin matkalaulujen uudistustyöstä, jossa sain olla mukana.

Siion on vanhojen herätysliikkeiden yhteinen sana uskovaisten yhteisölle. Sana tulee Jerusalemissa sijainneesta Siionin vuorilinnasta, jolle temppeli oli rakennettu. Se oli erityinen Jumalan läsnäolon paikka. Jo Vanhassa testamentissa Siion tuli tarkoitamaan myös Jumalan kansaa, seurakuntaa.

Erityisesti Heprealaiskirjeessä Siionin vuorta verrataan Siinain vuoreen, lain antamisen ja pyhän pelon paikkaan. Sen vastakohtana esitetään ”Siionin vuori, elävän Jumalan kaupunki, taivaallinen Jerusalem” (12: 14-24). Kuva on rakas ja paljon käytetty, niin lestadiolaisuudessa kuin muissakin herätysliikkeissämme. Yhä niissä lauletaan Siionin virsiä, Siionin lauluja ja Siionin kannelta – sekä Siionin matkalauluja.

Matkalaulut on lestadiolaisissa laulukirjoissa jo varhain esiintyvä nimitys, jota käyttivät muun muassa Juho Rankinen ja Leonard Typpö laulukokoelmiensa nimissä. Myös monen muun laulukirjan nimessä oli kuva matkalla olevasta Jumalan kansasta. Hengelliset Matkalaulut oli nimenä erityisesti Rauhan Sanan piirissä syntyneillä julkaisuilla.

Siionin laulut -nimi jäi 1960-luvun hajaannuksen jälkeen SRK:n laulukirjan käyttöön. (Virret sana vanhan laulukirjamme nimessä Siionin Laulut ja Virret sekä Virsikirja tarkoitti muuten Vanhan virsikirjan mukaan otettuja virsiä.) Muut suunnat kokosivat uuden laulukirjan, joka julkaistiin 1979 nimellä Siionin matkalaulut. Siihen tuli lähes muuttumattomina valikoima Siionin laulujen, Hengellisten matkalaulujen sekä uudenheräyksen Valittujen virsien ja laulujen lauluja.

Keväällä 1994 alkoi Uudenheräyksen aloitteesta uudistustyö, johon kutsuttiin Rauhan Sanan ja Laestadius-seuran edustus. Sain kutsun olla työssä mukana viimeksi mainitun edustajana Timo Holman ohella. Ymmärsin, että suurin tarve laulukirjan uudistukselle niin uudessaheräyksessä kuin rauhansanalaisuudessaakin nähtiin nuorissa: laulujen kieli oli monin paikoin vanhahtavaa ja kömpelöäkin. Toivottiin, että lestadiolaiset nuoret laulaisivat vielä tulevaisuudessaakin oman herätysliikkeen piirissä syntyneitä lauluja.

En tuolloin tiennyt, millaiseen urakkaan oltiin ryhtymässä. Työ kesti kahdeksan vuotta ja toimikunta piti sen aikana 41 kokousta. Ensin tehtiin laaja käyttäjätutkimus, jonka perusteella vähäkäyttöisimpiä lauluja karsittiin kokoelmasta 69 kappaletta. Uusia lauluja haettiin muista laulukirjoista, joitakin käännettiin ruotsin- ja englanninkielisistä lestadiolaisista laulukirjoista. Aivan uusiakin lauluja etsittiin ja tehtiin. Mutta kirjan vahvana runkona tulivat olemaan lestadiolaisen

Matkalaulutoimikunta työn valmistuttua vuonna 2002. Vasemmalta Kalevi Silvola, Timo Himanka ja Timo Jämsä (siht.), Outi Krank (2000–) Ilpo Nurmenniemi, Leevi Merikallio (pj.), Ari Juntunen, Veli Ainali (vpj.), Tapio Leinonen ja Veli Siljander. Kuvasta puuttuvat Timo Holma ja Tapio Vähäkangas (1997–), alkuvaiheessa mukana oli myös Tuomas Pöyhtäri (1996–1997). Musiikkiryhmässä työskentelivät Veli Ainali, Risto Ainali, Timo Himanka, Heikki Jämsä, Timo Jämsä, Outi Krank, Tuomo Nikkola ja Ilpo Nurmenniemi.

herätysliikkeen piirissä syntyneet tai siinä paljon käytetyt ja ”omistetut” laulut.

Monia lauluja nähtiin välttämättömäksi muokata parempaan kieliasuun. Aluksi oli ajateltu, että tähän työhön saataisiin merkittävässä määrin mukaan oikeita runoilijoita. Eri syistä se ei onnistunut, vaan toimikunnan jäsenet joutuivat tekemään valtaosan muokkaustyöstä. Eniten pohjamuokkauksia taisimme tehdä Kalevi Silvola (josta työn kesäessä tuli oikea runoilija: hän julkaisi kaksi runokirjaa) ja minä, josta ei ole runontekijäksi. Riimejä saatoinkin kuitenkin yrittää korjata, kun toiset olivat jo ajatelleet asian valmiiksi ja tehneet runon. Yhdessä niitä sitten paranneltiin sellaiseen asuun, joka kaikille kelpasi.

Vanhojen laulujen muokkauksessa pyrittiin suureen varovaisuuteen: koskettiin vain pahimpiin kömpelyyksiin. Periaate oli: mitä tutumpi laulu, sitä varovaisempia ollaan. Riimin korjaus vain

ei aina onnistu pelkällä riimin vaihdolla; monesti on aivan pakko muuttaa monta sanaa, jos yhteen koskee.

Otan pari esimerkkiä, joiden kanssa itse tuskailin. Juho Evert Pietiläisen iki-ihanassa laulussa On lepopaikka suloinen oli paljon katkaistuja sanoja. Kuudes säkeistö kuului ennen: ”Niist’ vuotaa veri viaton / viimeiseen pisaraan / kaikille niille elämäks’, / joita käärme on purra saan’.” Piti yrittää säilyttää Vanhan testamentin kielikuvat, mutta myös sanonta mahdollisimman pitkälle. Se sai lopulta muodon: ”Verensä vuotaa viaton / viimeiseen pisaraan, / ja joita käärme purrut on, / elpyvät elämään.”

Kasteisäni O. H. Jussilan rakastetussa laulussa Kun Jeesus on omana mulla, jonka alkujuuret ovat ruotsalaisessa pyhityksessä, toisessa säkeistössä sanottiin ennen: ”Kun kiusausten vyöryvät laineet, / niin Jeesus mull’ vastahan käy; / kun risti on raskas,

okainen, / niin päälle hän sen sälyttää.” Se tuli uudessa muodossa kuulumaan: ”Kun kiusoja on kaikkialla, / niin Jeesus on turvanani. / Kun jaksa on ristini alla, / hän kantaa sen puolestani.”

Jatkuvaa kamppailua toimikunnassa käytiin sen kanssa, säilytetäänkö vanha, rakas sanamuoto sen kömpelyydestä ja riimipulmista huolimatta vai muokataanko ja minkä verran. Osa olisi ollut rohkeampien muokkauksen kannalla, osa oli sitä mieltä, ”että kieliasu pitää korjata mutta mikään ei saa muuttua”. Se oli tietysti mahdoton yhtälö. Lopputulokseen päädyttiin kompromissien kautta. Aika näyttää, missä määrin muutokset menevät läpi. Samaa kipua on kaikissa uudistuksissa, ja aina ne jakavat mieliä. Paljokäyttöinen virsikirja alkaa olla nyt hyväksytty, kun se on ollut toistakymmentä vuotta käytössä.

Muiden herätysliikkeiden ja laulukirjojen lauluihin suhtauduttiin toisin kuin ”omiin”: ne pyrittiin ottamaan kyseisen laulun ”omistaman” herätysliikkeen käyttämässä muodossa. Tämä koskee erityisesti Siionin Kannelta ja Laula kaikki maa -kirjaa, joista kummastakin saatiin useita lauluja. Muiden laulukirjojen lauluja mukaan tuli yhteensä 29. Virsikirjan virret, joita otettiin 26, pääasiassa lestadiolaislähtöisiä, säilytettiin yleensä virsikirjan käyttämässä muodossa. Poikkeuksen tekee Kirkastukoon aamunkoitto, josta tuli niin virsikirjan muoto kuin varovasti muokattu laulu (nrot 29–30), toinen toisella sävelmällä, sekä Jos voisin Jeesuksestani (nro 178, VK 343), joka muokattiin itse. Aivan uusia lauluja Matkalauluissa on nyt 57, sekä toimikunnan jäsenten että muiden sepittämiä, jopa säveltämiä. Erityisen tuottelias oli Kalevi Silvola.

Lestadiolaiseen herätysliikkeeseen ”omistettuja”, muiden piirissä syntyneitä lauluja ovat esimerkiksi Matkamiehen mieli palaa, O mun köyhää sieluani (joka nyt alkaa Kuule, köyhä matkalainen), Oi Jumalan kuink’ iloitsen, Nyt eronhetki

meille ja O armo ja rakkaus suur’. Niihin on suhtauduttu kuin omassa piirissä syntyneisiin. Syynä on esimerkiksi vanhojen Siionin virsien käyttö varhaisessa lestadiolaisuudessa. Aatu Laitinen jopa julkaisi kirjan 1883–1884, ja uudelleen se painettiin uudenheräyksen alkuvaiheissa 1899. Tähän niin sanottuun Vanhaan Siioniin oli usein sidottu yhteen Halullisten sielujen hengelliset laulut, mikä varmaan vaikutti niiden tutuksi tulemiseen myös varhaisessa lestadiolaisuudessa.

Matkalaulutoimikunta julkaisi työn aikana useita koeviihkoja, joista annettu palaute vaikutti niin laulujen valintaan kuin niiden lopulliseen muotoon. Uudistettu Siionin matkalaulut tuli sisältämään yhteensä 321 laulua, jotka on järjestetty aihepiireittäin, samaan tapaan kuin virsikirjassa. Asianomaiset herätysliikkeiden hallintoelimet hyväksyivät kirjan vähäisin muutoksin huhtikuussa 2002.

Laulujen sanojen ja sävelmien alkuperään oli myös perehdyttävä, jotta tekijämerkinnät tulisivat oikein. Tätä työtä tekivät erityisesti Timo Jämsä ja Tapio Leinonen. He selvittivät myös laulujen tekijänoikeuksia ja pyysivät niiden edellyttämiä lupia. Työn kestäessä heräsi ajatus laatia julkaisu Siionin matkalaulujen juurista. Kirja ilmestyi Rauhan Sanan kustantamana vuonna 2003 nimellä *Lepo-paikka suloinen. Siionin matkalaulujen lähteillä*.

Kirjassa on kerrottu lestadiolaisen lauluperinteen synnystä ja varhaisista vaikuttajista. Siitä löytyy esittely laulujen tekijöistä ja monien kohdalla myös laulun syntyvaiheista. Samoin on tietoa kunkin laulun varhaisimmasta julkaisusta sekä sen mukanaolosta lestadiolaisissa laulukirjoissa. Kirjan lopussa on luettelo kaikista löytämistämme lestadiolaisista laulujulkaisuista ja artikkeleista sekä laaja vertailutaulukko matkalaulujen esiintymisestä muissa laulukirjoissa.

Tapio Leinonen

MITÄ OPITTIIN?

Kun 1960-luvun puolivälissä muutin pikkukaupungista Raumalta isoon kaupunkiin Helsinkiin, oli mahtavaa päästä asumaan keskustaan Kruununhakaan ja Vironkadulle. Oli lyhyt matka joka paikkaan. Ylioppilaskodin muut edut valkenivat vähitellen.

Aikaa opiskeluun jäi runsaasti, kun Hilma-emännän hyvä ruoka odotti pöydässä joka päivä, ja käytännön asiat olivat muutenkin hoidossa. Ja mikä etu oli kaupanpäällisenä saatu yhteisö: kurssitoverit ja vanhemmat opiskelijat, joilta sai aikaa ja tukea, seuraa ja ystävyyttä tarvittaessa. Joidenkin kanssa ystävyys on säilynyt näihin aikoihin asti.

Entä sitten tädit: Mari-täti ja Jutilan täti esimerkiksi? Heiltä sai ammentaa sellaista elämänkokemusta ja viisautta, jota ei teologinen tiedekunta pysty jakamaan. Samanlaisia kokemuksia sai Vaasankadun ja Ylioppilaskodin seuroista, joihin ystä-

väpiiri kokoontui pääkaupungin ulkopuoleltakin. Jumalan Sana, yhteinen usko ja rukous; siinä opiskelijalle evästä opiskelun jälkeenkin.

Ainakin 1960-luvun lopulla pidettiin Lestiksessä yhteyksiä myös muihin opiskelijakoteihin. Muistan ainakin käynnit Körttikodissa, Meritullinkadulla sekä Tähtitorninmäellä Lähetyskodissa. Talvien kohokohta oli retki Ylitornion talvipäiville.

Ainakin muutama Lestiksen opiskelijoista on Opiskelijain Lähetysliiton jäseniä. Itselleni se oli jatkoa Raumalla kokemastani lähetysherätyksestä, joka sitten aikanaan vei minut Tansaniaan lähetystyöhön melkein 30 vuodeksi. Afrikan työkausien välillä asuin lomat yleensä Helsingissä. Yritin pari kertaa käydä Lestiksen seuroissa. Tapasin siellä enää pari kolme vanhaa ystävää. Seurojen tunnelma eikä sanomakaan ei ollut kuten ennen. Olinko oppinut liian hyvin...?

Maija Rostedt

Tunnelmaa Ylioppilaskodissa 1983.

LESTADIOLAISTEN YLIOPPILASKODIN KANNATUSYHDISTYS R.Y.

S Ä Ä N N Ö T

1 §

Yhdistyksen nimi on Lestadiolaisten ylioppilaskodin kannatusyhdistys r.y., ja sen kotipaikka Helsingin kaupunki.

2 §

Yhdistyksen tarkoituksena on osallistumalla etupäässä teologian ylioppilaita varten perustetun ylioppilaskodin ylläpitämiseen tukea aatteellisesti ja taloudellisesti Helsingissä opiskelevia ylioppilaita. Yhdistys voi johtokunnan harkitsemassa laajuudessa harjoittaa kustannustoimintaa.

3 §

Yhdistyksen jäsenet ovat vuosi-, ainais- ja kannattajajäseniä. Vuosi- ja ainaisjäseneksi hyväksytään jokainen luonnollinen henkilö ja kannattajajäseneksi jokainen oikeuskelpoinen yhteisö, jonka johtokunta jäseneksi hyväksyy. Myös jäsenten erottaminen on johtokunnan asiana.

4 §

Jäsenmaksun suuruuden määrää vuosikokous. Suorittamalla yhdellä kertaa kymmenkertaisen jäsenmaksun pääsee ainaisjäseneksi.

5 §

Yhdistyksen hallituksena on johtokunta, johon kuuluu yhdeksän jäsentä. Johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä keskuudestaan tai ulkopuolelta sihteerin ja rahastonhoitajan. Johtokunnan jäsenistä on kolme joka vuosi erovuorossa. Jäsenet voidaan valita uudelleen.

6 §

Johtokunta on päätösvaltainen, kun yli puolet johtokunnan jäsenistä on saapuvilla. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa ja muissa asioissa puheenjohtajan ääni.

7 §

Tilivuosi on kalenterivuosi. Tilit on jätettävä tilintarkastajille viimeistään viikkoa ennen vuosikokousta, ja tilintarkastajien tulee palauttaa tilit lausuntoineen johtokunnalle viimeistään kaksi päivää ennen vuosikokousta.

8 §

Yhdistyksen nimen merkitsee johtokunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja jompikumpi yhdessä jonkun johtokunnan jäsenen kanssa.

9 §

Yhdistyksen vuosikokous pidetään maaliskuun loppuun mennessä, ja siitä ilmoitetaan vähintään kaksi viikkoa ennen pääkaupungissa ilmestyvässä päivälehdessä.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- 1) esitetään johtokunnan laatima toimintakertomus, tilikertomus ja tilintarkastajien lausunnot sekä päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle,
- 2) valitaan jäsenet erovuoroisten johtokunnan jäsenten tilalle,
- 3) valitaan kaksi varsinaista ja kaksi varatilintarkastajaa,
- 4) päätetään jäsenmaksun suuruudesta,

5) käsitellään muut kokouskutsussa mainitut ja johtokunnan esittämät asiat.

10 §

Johtokunta voi kutsua yhdistyksen jäsenet ylimääräiseen kokoukseen, kun tärkeä asia sitä vaatii tai kun vähintään 1/10 jäsenistä on sitä kirjallisesti vaatinut. Kokouskutsussa, joka toimitetaan samoin kuin kutsu vuosikokoukseen, on mainittava kysymyksessä oleva asia.

11 §

Yhdistyksellä on oikeus hankkia nimiinsä sekä omistaa kiinteätä ja irtainta omaisuutta. Tarkoituksensa edistämiseksi on yhdistys oikeutettu vastaanottamaan lahjoja ja testamentteja.

12 §

Päätös näiden sääntöjen muuttamisesta voidaan tehdä yhdistyksen kokouksessa, jos päätöstä on kannattanut kolme neljäsosaa saapuvilla olevista

jäsenistä. Sama koskee yhdistyksen purkamista ja yhdistykselle mahdollisesti kuuluvan kiinteän omaisuuden myymistä.

13 §

Jos yhdistys purkautuu, lankeavat sen varat yhdistyksen kokouksen päättämiin yhdistyksen päämääriä edistäviin tarkoituksiin.

14 §

Muilta kohdin noudatetaan yhdistyslain määräyksiä.

Oikeusministeriö on 10.4.1948 hyväksynyt yhdistyksen merkittäväksi yhdistysrekisteriin.

Oikeusministeriö on 14.4.1956 ja 9.11.1962 hyväksynyt sääntöjen muutokset merkittäviksi yhdistysrekisteriin, samoin 18.10.1985.

Johtokunnan kokous 28.9.2009. Henkilöt vasemmalta: Kaisa-Liisa Pehkonen-Suoranta, Jaana Tuhkanen, Pentti Lampinen, Hannu Pelkonen, Markus Korpela, Heikki Holma, Sinikka Laine ja Lauri Holma.

Välähdyksiä Lestiksen ajoilta ja sen jälkeen

Asuin Lestiksessä syksystä 1976 kevääseen 1978. Ensimmäinen vuosi kului Vironkadun puolella huoneessa numero viisi. Syksyn perinteisiin kuuluneet lakinlaskiaiset olivat yhteisöllinen tapahtuma, jonka ohjelma oli leikkimielinen. Siinä otettiin uudet asukkaat lämpimästi vastaan yhteisön jäsenyyteen. Toinen vuosi vierähtikin sitten Marilan puolella. Sen elämään kuuluivat omat jutut ja perinteet. Valomerkeillä yläkertaan voitiin viestittää monia.

Yhteisiä juttuja järjestyi vuoden aikana spontaanisti. Samalla tuli tutustuttua Helsinkiin ja sen tarjoamiin erilaisiin rientoihin. Ylioppilaskodin iltateet hartauksineen ja sunnuntain ruokailut olivat tärkeitä hetkiä, kuten myös seurat kuukausittain. Niissä tuli silloin vanhempaakin väkeä tutuksi.

Siihen aikaan asukkaissa oli retkeilyllistä porukkaa. Niinpä kevään aikana ennen vappua väkeä lähti Nuuksioon yökuntiin. Mukana oli ahkio, jossa oli tavaraa puolijoukkueteltasta lähtien. Hilma oli varustanut lähtijöiden matkaan evästä. Osa meni sinne jo edeltä, toiset saapuivat myöhemmin. Silloin oli metson soidinaika. Taisimme osua liian lähelle sen reviiriä. Se kävi uhkaavasti päälle eikä ymmärtänyt rukkasten heiton merkitystä. Tilanne koitui metsolle kohtalokkaaksi: se pääsi hengettään. Kukaan paikalla olijoista ei tehnyt sille mitään. Onneksi myöhemmin tulleiden joukossa oli henkilö, joka laittoi linnun niin, että saimme ”itsepyydettyä” lintupaistia. Se kypsyi Hilman matkaan antamassa vuossa – ja maistuihan se tosi hyvältä!

Seuraavan kevään vastaava retki sujui tavallisissa puitteissa.

Samasta porukasta osa oli myöhemmin Haltin vaelluksella. Nämä Nuuksion retket olivat valmistaneet vaativammallekin vaellukselle. Ja kohteeksi valikoitui tietenkin Halti: mikään vähempi ei olisi riittänyt. Vaelluksen aikana koimme hellettä ja sadetta; yhtenä elokuun alkupäivänä maa oli valkoisen lumiharson peitossa herätessämme. Kuuden hengen porukka yöpyi kolmessa teltassa ja ruokaili joskus autiotuvissa. Niissä kuivateltiin kastuneita vaatekertoja ja nautittiin olost. Ja seuraavana kesänä osa vaelluksella olleista suuntasi Kevolle ja Muotkatuntureille.

Retkeilyt ja vaellukset muistuttivat havainnollisesti elämänmatkasta, jolla olemme. Kukaan meistä ei ole yksin liikkeellä, vaan tarvitsee toisia. Keskinäinen yhteys vahvistaa yhteisöllisyyttä ja antaa uskallusta tulevaisuuteen. Pysähdykset ja le-

vähdykset ovat tarpeen ja paikallaan. Niissä on hyvä tarkistaa matkan suuntaa ja päämäärää, mitata askelet sopivan kokoisiksi. Matka etenee, vaikka kulku tapahtuu väliin hitaamminkin.

Lestiksessä asutuista vuosista on kulunut yli kolmekymmentä vuotta. Niiden merkitys oli tärkeä niin opiskelun kuin muunkin elämän suhteen. Siellä käytiin monenlaisia keskusteluja ja paranneltiin maailmaa. Siinä vaiheessa oli vahva näkemys siitä, että muutokseen voidaan yhdessä vaikuttaa. Silloin solmitut ystävyysuhteet ovat kantaneet tähän päivään ja jatkuvat edelleen. Yhdessä koettua ja elettyä voi ilolla muistella. Niihin liittyy suuri kiitollisuus: ellei noita vuosia olisi kokenut, luulen, että elämästä olisi jäänyt puuttumaan jotakin hyvin oleellista ja ainutlaatuista. Monen kohdalla on voinut elää todeksi yhdistävän asian: Lestiksessä asuminen. Ne vuodet ovat mielessä lämpimästi ja muistuttavat yhdessä uuteen uskalluksesta.

Aino Pieskä

Lestadiolaisten ylioppilaskodin (Vironkatu 7 C, 7 E ja 10 A-B) sääntöjä ja toimintaohjeita

Lestadiolaisten ylioppilaskodin asukkaiden turvallisuuden, yhteiselämän sujumisen ja kodin kristillisen hengen ylläpitämiseksi Ylioppilaskodissa on voimassa kunkin taloyhtiön järjestyssääntöjen lisäksi seuraavat säännöt ja toimintaohjeet:

Yleinen järjestys Ylioppilaskodissa

1. Alkoholin käyttö ja tupakointi on kielletty.
2. Voimakasta ääntä aiheuttava työskentely on kielletty klo 20–7.
3. Yörauhaa häiritsevä soittaminen, laulaminen, radiolaitteen tai kodinkoneen käyttäminen tai muu äänekäs toiminta on kielletty klo 23–7 ilman muiden Ylioppilaskodin asukkaiden suostumusta.

Eräät velvollisuudet

4. Asukkaat osallistuvat vuorollaan Ylioppilaskodissa järjestettävien seurojen valmisteluihin ja toteutukseen.
5. Turvallisuuden vuoksi on välttämätöntä,
 - a. että asukkaat pitävät saamistaan avaimista erityisen hyvää huolta. Avaimista peritään pantti, jonka asukas saa takaisin palautettuaan avaimet vuokrasuhteen päättyessä. Avainten kadottaja voi saada uudet avaimet korvausta vastaan.
 - b. että huoneistoon sisään pyrkivien tuntemattomien henkilöiden henkilöllisyys selvitetään, ennen kuin heidät päästetään sisälle.

6. Siisteyden ja huoneistojen kunnan säilymisen sekä kustannusten kohtuullisella tasolla pysyttämisen kannalta on välttämätöntä,
 - a. etteivät asukkaat ripusta huoneiden seinille mitään sellaista, joka vahingoittaa seinäpintoja tai jättää niihin pysyvät jäljet,
 - b. että asukkaat siivoavat kukin omat jälkensä yhteisessä käytössä olevissa tiloissa.
 - c. että asukkaat huolehtivat vuorollaan keittiön siisteydestä laaditun tehtäväluettelon mukaisesti.
 - d. että asukkaat huolehtivat ikkunoiden sulkeamisesta sateella tai poistuessaan huoneistosta.
 - e. etteivät asukkaat jätä tarpeettomasti valoja palamaan.
 - f. että asukkaat käyttävät pyykinhuoltoon varattuja välineitä ja pesuaineita mahdollisimman taloudellisesti.
7. Yhteistoiminnan sujumuuden kannalta on välttämätöntä,
 - a. että asukkaat merkitsevät Ylioppilaskodin puhelimella soittamansa puhelut asianmukaisesti tätä tarkoitusta varten varattuun vihkoon. Asuk-

kaat maksavat puhelinlaskun siten, että kuukausimaksu jaetaan kaikkien asukkaiden kesken, ja puhelumaksut peritään soittajilta.

b. että asukkaat palauttavat lainaamansa Ylioppilaskodin astiat välittömästi käytön jälkeen tiskattuina asianmukaisille paikoilleen.

c. että asukkaat palauttavat lainaamansa Ylioppilaskodin liinavaatteet välittömästi käytön jälkeen pestyinä ja silitettyinä tai mankeloituina liinavaatevarastoon.

d. etteivät asukkaat säilytä huoneissaan Ylioppilaskotiin tulevia yhteisiä sanoma- ja aikakauslehtiä.

e. että asukkaat ilmoittavat pidemmän aikaa majoittuvista vieraistaan opiskelija-isännälle tai -emännälle.

f. että asukkaat ilmoittavat korjaustarpeista ja rikkoutuneista koneista, laitteista tai muista tarvikkeista opiskelijaisännälle tai -emännälle.

g. että asukkaat kääntyvät epäselvissä asioissa mahdollisimman pian opiskelijaisännän tai -emännän puoleen.

h. että asukkaat ottavat toisensa muutenkin huomioon.

Lestadiolaisten ylioppilaskodin
kannatusyhdistys r.y:n johtokunta
3.10.2001

Hyvällä paikalla

Minulla on joitakin valokuvia Lestikseltä ajalta, jolloin teologian opiskelijana asuin siellä. Tuosta ajasta on vierähtänyt jo parikymmentä vuotta. Enimmäkseen nuo kuvat on otettu eri vuosien fuksiaisista, niistä hauskoista juhlista, joita järjestettiin uusille asukkaille huumori mielessä ja jonkinlaisena siirtymäriitin tapaisena tilaisuutena. Onhan muutto Helsinkiin ja opintojen aloittaminen yliopistolla tai muussa opiskelupaikassa monin tavoin merkittävä hetki ihmisen elämässä. Puhumattaakaan siitä, että on päässyt asumaan Lestikselle. Ajattelen, että oli suuri etuoikeus asua juuri Lestiksellä, pääkaupungin ydinkeskustassa, yhdessä monien mukavien ja mielenkiintoisten ihmisten kanssa. Nyt kun muistelen aikaa Lestiksellä, tulee haikea olo ja ikäväkin niitä monia ystäviä, joihin siellä asuessani sain tutustua. Kiitos kaikille teille! Kiitos teille, jotka teitte asumisen Lestiksellä mahdolliseksi ja kiitos teille, joiden kanssa sain jakaa siellä arkea ja juhlaa!

Yksi valokuva on otettu Lestiksen eteisestä. Siinä näkyy paljon erilaisia kenkiä. Tuota kuvaa katsoessa tulee mieleen monenlaisia hauskoja asioita, joita Lestiksellä sattui ja tapahtui aina välillä. Kerran ihmettelin, missä ovat minun uudet lenkkitosuni, jotka olin jättänyt siihen kymmenien muiden kenkäparien sekaan vain vähän aikaisemmin. Pian paljastui, että eräs toinen Lestiksen asukas oli ottanut nuo kengät vahingossa jalkaansa, kun luuli

niitä omikseen. Hänellä taisi olla siis aika samankokoinen jalka kuin minulla ja ilmeisesti samantapaiset kengätkin. Mielestäni yhteisasumisessa korostui ehkä kuitenkin enemmän ihmisten erilaisuus kuin samanlaisuus. Lestis oli kasvun paikka monin tavoin. Uskon, että varsinkin sellaisille, jotka eivät itse olleet suuren perheen lapsia, oli Lestis hyvä mahdollisuus oppia huomioimaan toisia ja tottua jakamaan asioita toisten kanssa. Mielestäni oli suuri rikkaus oppia tuntemaan erilaisia persoonia. Sekin oli hyvä, että Lestiksellä asui eri alojen opiskelijoita. Vaikkakin hyvin merkittävänä pidin myös tukea, jota sain muilta teologian opiskelijoilta. Muistan selvästi, kun jo opintojen alussa paljastui se totuus, että muun muassa kreikkaa pitäisi oppia aika paljon. Tuolloin minua rohkaisi erään jo opinnoissaan pidemmällä olleen teologian ylioppilaan kommentti siitä, että kyllä sen kreikankin oppii, vaikka aluksi näyttää kovin vaikealta.

Erilaisten opintojen lisäksi nuoruuteen kuuluu monenlaista itsensä ja oman paikkansa etsimistä. Monet löysivät Lestikseltä suunnan elämälleen. Minutkin kutsuttiin esimerkiksi usean Lestiksellä toisensa tavanneen nuorenparin häihin. Lestiksellä kokoontui eri kristillisten järjestöjen ja herätysliikkeiden raamattupiirejä ja muita ryhmiä. Siellä sai myös eri tavoin ajattelevien kanssa keskustellen pohtia omaa kantaansa moniin tärkeisiin ja vähemmän tärkeisiin asioihin. Lestiksen seurat olivat

myös keskeinen osa Lestiksellä asumista. Niistä sai evästä elämän matkalle. Myös papin työssä on ollut paljon hyötyä siitä, että sai asua Lestiksellä ja tutustua siellä eri herätysliikkeiden, etenkin lesta-diolaisuuden, tapaan uskoa ja ajatella.

On mukavaa aina välillä esitellä ystäville entisiä asuinpaikkoja Helsingin keskustassa. Harvat ovat asuneet aivan pääkaupungin ytimessä. Olen kiitollinen siitä, että sain asua monta vuotta Lestiksellä Vironkadulla ja sen lisäksi vielä Lestiksen yksiössä Punavuoressa. Sieltä oli sopiva matka luennoille

eri puolille kaupunkia ja myös harrastusten pariin. Vironkadulta oli lyhyt matka esimerkiksi Kallion kirkolle, jossa kävin laulamassa Kallion kantaattikuorossa. Töölönlahtea tuli kierrettyä hyvin usein juosten ja kävellen, välillä yhdessä muiden kanssa ja välillä yksin. Lestis antoi opiskeluaikaan mahdollisuuden kokea yhteyttä, yhteyttä ystävien kanssa ja yhteyttä Jumalaan. Kantakoon tuo yhteys meitä tänäänkin! Taivaan Isän siunausta ja johdatusta jokaiselle, jolle Lestis on tavalla tai toisella tuttu! Tapaamisiin!

Tarja Tomminen

Piispa ja rouva L. P. Tapaninen, oikealla taidemaalari Tapani Raittila.

Kokemuksia sihteerin ja rahastonhoitajan tehtävästä

Hilkka ja Oili

Lestadiolaisten ylioppilaskodin kannatusyhdistys r.y:n sääntöjen mukaan yhdistyksen hallituksena on johtokunta, joka valitsee keskuudestaan tai ulkopuolelta sihteerin ja rahastonhoitajan. Noin kahdenkymmenen vuoden ajan vuosina 1981–2001 johtokunta valitsi rahastonhoitajaksi ja samalla myös taloudenhoitajaksi Hilkka Vastamäen ja sihteeriksi Oili Marttilan, tämän tekstin kirjoittajan.

Kun aloitimme yhteisen työskentelymme johtokunnassa, Ylioppilaskoti oli monien haasteiden edessä. Opiskelijoille ei ollut enää opintotukijärjestelmää koskevien muutosten vuoksi tarkoituksenmukaista järjestää täysihoitoa ruokailuineen. Asumaan valittujen opiskelijoiden kanssa solmittiin vuokrasopimukset, jotka olivat katkolla viimeistään viiden vuoden päästä asumisen alusta ja joiden perusteella kukin oli päävuokralaisen tapaan vastuussa asumisestaan. Tämä vuokralaisen vastuu koski myös kesäkautta siten lievennettynä, että huoneeseen saattoi oman määräaikaisen poissaolon ajaksi ottaa kesäasukkaan alivuokralaiseksi.

Muodostimme Hilkan kanssa työparin, jolla oli kummallakin kokemusta Lestiksen johtokunnan työskentelystä, Hilkalla pidemmältä ajalta kuin minulla. Hän oli toiminut johtokunnan sihteerinä jo professori Ilmari Soisalon-Soinisen puheenjohtajakaudella 1960-luvulla. Ylioppilaskodin kir-

janpidosta hän oli huolehtinut 1970-luvun ajan. Minä olin aloittanut sihteerin tehtävissä 1970-luvun lopulla.

Yhteistä meille oli myös se, että olimme kumpikin saaneet tehtäviimme aikoinaan perehdytyksen Ylioppilaskodin pitkäaikaiselta emännältä Hilma Jokelalta. Omalta osaltani voin jopa sanoa, että vaikka sihteerivalinnasta vuonna 1979 päätti johtokunta, niin varsinaisen valinnan teki kuitenkin Hilma.

Muokkasimme ja kehitimme sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviä johtokunnan hyvässä kaitsennassa omien kiinnostustemme ja ajankäytöllistenkin tarpeidemme perusteella. Päätoimista henkilökuntaa Ylioppilaskodissa ei yhteisten toimivuosiemme aikana enää ollut. Opiskelijat huolehtivat itsenäisesti asumiseen ja kodin järjestykseen liittyvistä toimista apunaan johtokunnan nimeämä opiskelijaemäntä ja -isäntä. Käytännön toimia Ylioppilaskodissa johti johtokunnan puolesta ensisijaisesti Hilkka. Hänen tehtäviinsä kuului muun muassa käydä viikoittain Ylioppilaskodissa ja seurata tilannetta sekä opiskelijoiden toimia siellä. Minä hoidin lähinnä vuokrasuhteeseen liittyviä asioita opiskelijoiden kanssa. Niissäkin oli monenlaista haastetta, koska asukkaita oli määrällisesti aika joukko (Ylioppilaskodissa yleensä yli 20 henkilöä

ja sen päälle kaupunkiasuntojen vuokralaiset). Onneksi vuotuinen vaihtuvuus ei ollut kovin suurta.

Toimivuotemme olivat Ylioppilaskodissa ja sen niin sanotuissa kaupunkiasunnoissa vilkasta remontoinnin ja korjaamisen aikaa. Tavanomaisen asumisen aiheuttamaan kulumiseen liittyvien remonttien lisäksi tehtiin peruskorjauksia. Mittavin peruskorjaus toteutettiin vuonna 2001 Ylioppilaskodin Vironkatu 7:n huoneistoissa. Myös taloyhtiöt, joissa asuntoja omistettiin, remontoivat paljon. Hilkasta, joka huolehti korjauksiin liittyvistä käytännön järjestelyistä ja valmisteli rakennusasioita johtokunnan päätettäväksi, kehittyi varsinainen kiinteistöjen kunnossapidon ja rakentamisen asiantuntija.

Johtokunta kokoontui tavanomaisina vuosina kolme kertaa. Sillä oli kaksi kokousta kevätkaudella ja yksi syksyllä. Syksyisen asukasvalinnan johtokunta delegoi yleensä muutamasta johtokunnan jäsenestä koostuneelle ryhmälle. Se kokousti tavallisesti elokuussa, kun yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijavalinnoista oli tietoa. Syksyn ensimmäisen

johtokunnan kokouksen yhteydessä järjestettiin johtokunnan ja opiskelijoiden tutustumisilta, jonka aikana tarkasteltiin myös lestadiolaisuutta ja sen eri suuntauksia ja Ylioppilaskodin liittymistä niihin. Opiskelijat ovat aina osallistuneet tutustumisiltaan kiittävästi ja uskon, ettei se ole johtunut vain maukkaasta iltapalasta, jota silloin on myös ollut tarjolla.

Sihteerinä toimimisen myötä sain aimo annoksen kokemusta yhdistyksen hallinnon pyörittämisestä. Tehtäviin käytettävissä olleen ajan niukkuuden kanssa kuitenkin usein kipuilin. Yhteiskunnan ja elämän eri aloilta kokemusta omaavat yhdistyksen johtokunnan jäsenet, samoin kuin eri puolilta maata kotoisin olevat kodin asukkaat, tekivät sihteerin työstä mielekkään ja mielenkiintoisen ja saivat minut pysymään siinä. Myös hengellisen elämäni kannalta yhteys johtokuntaan, sen myötä syntyneet monet kontaktit, Ylioppilaskodin seurat ja ystävystyminen Hilman kanssa olivat hyvin merkityksellisiä, ja koen, että niistä on riittänyt siunausta tähän päivään asti.

Oili Marttila

Hilikka Vastamäki, Oili Marttila ja Tarja Nieminen.

Asukasinfortilaisuus Ylioppilaskodissa 28.9.2009. Sinikka Laine puhuu.

Tarja

Vuoden 2002 alusta alkaen uuteen yhdistettyyn sihteeri-rahastonhoitajan tehtävään valittuna tulin mukaan hieman aroilla mielin. En ollut koskaan asunut Ylioppilaskodissa mutta ystävien luona olin sentään vierailut.

Ylioppilaskoti ja koko yhdistyksen toiminta tekivät valtavan suuren vaikutuksen. Monet luottamushenkilöt olivat vapaaehtoistyössä uhranneet aikaansa lukuisten vuosien ajan ja toimineet maamme, sen opiskelijoiden, kristillisen yhteyden ja erityisesti Ylioppilaskodin hyväksi.

Vironkadun huoneistoissa oli juuri toteutettu mittava remontti, ja opiskelijat olivat syksyllä päässeet takaisin asuntoihin. Opiskelijat olivat hurmaavia, ja vakuutuin heti siitä, että Lestiksellä asuikin

maamme nuorison parhaimmistoa. Erityisesti on jäänyt mieleen taloyhtiöiden kokouksissa kiittävät lausunnot: "Mistä te löydätte näin fiksuja nuoria?"

Asuntojen kunnossapito on merkittävä osa vuosittaista toimintaa. Erilaisia putki-, ikkuna-, katto- ja julkisivuremontteja on riittänyt. Huoneistojen remontteja olemme tehneet mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaan lähes kaikissa asunnoissa.

Taloudellinen tilanne on vuosien saatossa vaihdellut, mutta kiitos menneiden ja nykyisten vuosien ahkerien toimijoiden, yhdistyksen talous on säilynyt vakaalla pohjalla. Järkevästi toimien ja säästäväisesti eläen kykenemme edelleenkin tarjoamaan kohtuuhintaisia asuntoja.

Tarja Nieminen

Teologisia keskusteluja

Ylioppilaskodin keittiössä

Ehdin asua Ylioppilaskodissa vajaan kolme vuotta vuosina 1995–1997. Asumisen katkaisi jo ennen valmistumista onnekas tapahtuma, jonka tiedetään tehneen iloisiksi ainakin neljä ihmistä. Mennessämme naimisiin vaimoni ja minä muutimme iloisina omaan kotiin. Loput kaksi iloista olivat ne, jotka pääsivät muuttamaan Lestiksen ylä- ja alakerrasta vapautuneisiin huoneisiin.

Ylioppilaskoti tarjosi enemmän kuin silloinen teologian opiskelija uskalsi opiskelujen aikaiselta asumiseltaan odottaa. Aloittaessani opinnot Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa olin kyllä ajatellut hakea asukkaaksi johonkin kristilliseen ylioppilaskotiin, sillä minua kiehtoi mahdollisuus yhdistää opiskeluasuminen monipuoliseen sosiaaliseen elämään ja antoisaan teologiseen keskusteluilmapiiriin. Lars Levi Laestadiuksen nimeä kantavan ja pohjoisen kristillisyyden historiaa vaalivan Ylioppilaskodin ”osakkeet” olivat melko korkealla: tunsin eräitä silloisia asukkaita opintojen kautta ja lisäksi tiesin muutamia kodissa aiemmin asuneita. Kun kuulin lukuvuoden aikana mahdollisesti vapautuvasta paikasta, olin heti kiinnostunut. Ilokseni pieni muuttokuorma siirtyi jo kohta Ruskeasuolla sijainneesta opiskelija-asuntolasta kruununhakalaiseen ylioppilaskotiin. Pihalla oleva suihkulähde, ylellisen korkeat huoneet, upeat ajanpatinoimat vanhat kalusteet ja lähes kuninkaallinen rappukäytävä hisseineen ja takorautapenkkeineen teki nuoreen opiskelijaan lähtemättömän vaikutuksen.

Usein pilke silmäkulmassa totesin vierailulla olleille ystäväilleni, että tulevalle papille nämä vuodet tulisivat olemaan ainutkertainen mahdollisuus asua aivan Helsingin keskustassa Kruununhaan vanhasa ja arvostetussa kaupunginosassa.

Reilu vuosikymmen myöhemmin ajattelen kiittolisuudella niitä ihmisiä, joiden kanssa asuimme samaan aikaan Ylioppilaskodissa. Heidän kanssaan käydyt keskustelut olivat oivallinen mauste opintosuoritusten ja tenttikirjojen lomassa. Ainakin teologian opiskelijat virittelivät ahkerasti monenlaisia keskusteluja maan ja taivaan väliltä. Usein hauskimmat keskustelut olivat aivan spontaaneja, alkoivat arkisten askareiden keskellä ja päättyivät, kun oli pakko kiirehtiä luennolle. Kiitos niistä! Oli hienoa, että Ylioppilaskodissa asui muita teologeja, joiden kanssa oli mahdollisuus keskustella oman alan kysymyksistä. Onneksi Ylioppilaskodissa asui myös muiden alojen lahjakkaita opiskelijoita. Luulen, että heidän läsnäolonsa varjeli ainakin teologian opiskelijoita hautautumasta kirja-pölyyn. Muutamien asukkaiden kanssa ystävyys ja yhteydenpito jatkuu edelleen. Nyt Lestis-muistojen lisäksi perheitämme yhdistävät muun muassa kummilapset.

Mieleenpainuvia hetkiä olivat myös monet epäviralliset ja spontaanisti syntyneet juhlat, joita aloimme järjestää – toisinaan ilman sen suurempaa syytä. Mieleen ovat jääneet ainakin joulujuhlat, syntymäpäivät, muutamat kihlajaiset sekä tietten-

kin fuksiaiset taloyhtiön vintillä Hilman ja Lars Levin elämäntyön vaalimisen sekä leikkimielisen yhdessäolon merkeissä. Ahkerassa käytössä on myös lestiksen opiskelijoiden kokoama keittokirja, johon jokainen toi ”parhaat” reseptinsä. Kirjasta löytyy esimerkiksi legendaarisen – opiskelijalle äärimmäisen edullisen ja riittoisan – kaalikeiton resepti.

Erityinen rikkaus Ylioppilaskodissa asumisessa oli se, että joukossamme oli myös eri herätysliikkeiden edustajia. Monet asukkaista suhtautuivat myönteisesti herätyskristillisyyteen ja herätysliikkeisiin, olipa monilla myös juurensa eri herätysliikkeiden piirissä. Kämpäkavereiden monipuolinen herätysliiketausta antoi näkökulmaa evankelisluterilaisen kirkon hengelliseen työhön valmistuvalle.

Aiemmin jotkut vain nimeltä tutut järjestöt tulivat muiden asukkaiden kautta kunnolla tutuiksi. Joukkomme oli eri herätysliikkeiden suuntaan avoin ja keskusteleva sekä kuunteleva ja kunnioittava. Myös lestadiolaisuuden historia ja vaiheet tulivat monille asukkaalle aiempaa tutummiksi. Ylioppilaskodin aikana opin aiempaa monipuolisemmin ja laajemmin arvostamaan eri herätysliikkeiden piirteitä ja julistusta Suomen evankelisluterilaisen kirkon rikkautena.

Toivon, että Lestadiolaisten ylioppilaskoti jatkaa historiansa tuntien ja sitä vaalien arvokasta työtään herätyskristillisyyden tukijana Suomen evankelisluterilaisen kirkon rikastuttamiseksi kauas tulevaisuuteen.

Markus Korpela

Keittiökeskusteluja voidaan käydä myös pihalla.

”Myös isämme uskoiivat ennen”

Timo, Juhani ja Lauri Holman muistelmia Lestiksestä

Teologiaa kolmessa polvessa

Kun tuttavat ja sukulaiset kysyvät, mitä elämässäni teen, ja vastaukseksi kuulevat, että opiskelen teologiaa ja asun Lestiksellä, on heidän helppo todeta, ettei omena kauaksi putoa puusta. Täytyy sanoa, että onhan se hieman merkillistä, eikä suinkaan itsestäänselvyys, että olen seurannut isäni ja isoisäni jalanjälkiä Helsingin jumaluusopilliseen tiedekuntaan ja Vironkadun kotoisaan Lestadiolaisten ylioppilaskotiin. Liekö se sitten johdatusta vai mielikuvituksettomuutta, mutta näin on päässyt käymään.

On ollut turvallista tulla Peräpohjolan metsistä suureen Helsinkiin, kun tietää, että isät ovat kulkeet tätä polkua aikaisemmin, vaikkakin neljännes- ja puoli vuosisataa sitten. Myös Lestikselle on ollut jotenkin ihmeellisen kotoista asettua asumaan, kun sisko, tädit ja sedät edellä mainittujen lisäksi ovat asuneet siellä. On vähän niin kuin tulisi mummolaan. Tässä Maitojyvän 60-vuotisjulkaisun kirjoituksessa kerron hieman siitä, minkälainen paikka Lestis on ollut asua ja miten se on muuttunut Timo Holman, Juhani Holman ja allekirjoittaneen opiskeluaikoina.

Lintukoto vai opiskeluboksi?

Timo-pappa kertoi Lestiksen ilmapiiristä seuraavaa: ”Tulin Lestadiolaisten ylioppilaskodin asuk-

kaaksi syksyllä 1951, Kodin toimiessa kolmatta vuottaan. Ilmapiiri oli turvallinen ja viihtyisä. Asukkaita oli vähän, keskinäinen tutustuminen kävi nopeasti. Monet Ylioppilaskodin perustamista jo kauan toivoneet ja sen hyväksi uhrautuneet helsinkiläisystävät pistäytyivät siellä silloin tällöin ja olivat mukana joissakin Kodin tapahtumissa. Myös Helsingissä vierailevat Kodin ystävät ja asukkaiden omaiset tutustuivat sen tiloihin ja asukkaisiin. Hilma-emäntä, Sylvi Salmi ja asukkaat pitivät heille seuraa mahdollisuuksiensa mukaan. Elettiin vielä kuin avajaisaikojen tunnelmissa. Seuraavana syksynä Kodille ostettiin samasta talosta uusi tilava huoneisto, ja asukasmäärä kaksinkertaistui. Entisen pienen kodin viehätys jäi menneisyyteen, ja runsas kanssakäyminen vaihtui opiskelijain puurtamiseen kirjojensa parissa. Sitä suojaamaan yksi ja toinen laitto ovellensa vanhatestamentillisen varoituksen: ’Astu jalallasi harvoin lähimmäisesi huoneeseen, ettei hän sinuun kyllästyisi ja alkaisi sinua vihata.’ (Sananl. 25:17)”

Juhani-isäni muuttaessa Lestikselle kortteeri kohtasi kolmenkymppin kriisin yhteiskunnan muutosten paineissa: ”Opiskelujeni alku ja muutto Lestikseen osui tutkinnonuudistuksen aikaan 1980-luvun alussa. Korkeakoulujen ohjelmat pantiin silloin melko tavalla uusiksi. Samassa myllerryksessä joutui muutospaineisiin myös ylioppilaskotien elä-

mä. Tullessani Lestikselle asumaan syyskuussa 1980 oli talossa vielä kaksi päätoimista työntekijää. Vain hieman aiemmin oli talon sielu, Jokelan Hilma, jäänyt eläkkeelle. Suurin muutos oli siis jo alkanut legendaarisen Hilman siirtyessä sivuun Lestiksen päivittäisestä elämästä. Me uusi sukupolvi saimme opetella elämää 'hilmattomassa' ylioppilaskodissa, jossa tosin moni vanha periaate ja käytäntö oli edelleen voimassa.”

Yhteisöllisyys sykkii Lestiksen sydäimestä

Yhteisöllisyys on aina toteutunut Lestiksellä sen asukkaiden enemmän tai vähemmän yhteisen uskon ja elämäntavan kautta, mutta näin pojanpojan näkökulmasta vaikuttaa siltä, että kyllä ennen oli asiat vielä paremmin. Timo-papan aikana toimintaa on ollut paljon enemmän, ja Kodin väkikin oli tietysti silloin tiiviimmin kiinni lestadiolaisessa herätysliikkeessä ja siten yhtenäisempää. Timo-pappa muistelee: ”Yhteisen joulujuhlan vietimme vuoroin eri seurakuntakotien tiloissa. Keväisin osallistuimme nuorten hiihtopäiville Ylitornion kansanopistolla. Helsingissä osallistuimme joihinkin kulttuuritapahtumiin ja teimme ulkoiluretkiä esimerkiksi Suomenlinnaan. Vuosittain toistuvia tapahtumia olivat vappuvaellus, ylioppilaskotien väliset pesäpallo-ottelut sekä laskiaisena mäenlasku Pasilassa Adiel ja Eeva Kaihlaniemen pihakallioilla ja vierailu heidän kodissaan. Lestiksellä tärkeintä mi-

nulle olikin aina saapuvilla olevat uskovat ystävät ja mahdollisuus käydä heidän kanssaan hyviä keskusteluja. Sain tutustua myös varttuneihin kristittyihin, joita oli Kodin johtokunnan jäsenissä ja Kodin vieraisissa, Helsingin uskovissa sekä vanhemmissa opiskelijoissa.

Iltateen yhteydessä Kodissa oli säännöllisesti iltahartaus, ja joskus muulloinkin kokoonnuimme ruokasaliin laulamaan ja keskustelemaan, erityisesti silloin kun saatoimme pyytää jonkun vieraamme mukaan sellaiseen hetkeen. Sunnuntaisin pieninä partioina olimme eri kirkoissa jumalanpalveluksessa ja Fredrikinkadun seurahuoneella iltaseuroissa. Kahdesti lukukaudessa Kodissa oli seurat, ja joskus saimme kutsun lauantaiseuroihin joihinkin helsinkiläiskoteihin. Vielä 1940-luvulla lauantaiseuroja oli pidetty usein, mutta opiskelijain lisääntyessä ne vähenivät, kun ei löytynyt enää riittävän tilavia koteja, ja 1950-luvun puolivälistä lähtien ne loppuivat lähes kokonaan. Joihinkin diakoniatyön ja lähetyksen tempauksiin osallistuimme erityisen innoituksen saatuaamme. Usein iltaisin Kodin käytävällä tai huoneissamme tai kadulla kulkiesamme keskustelimme uskonelämän kysymyksistä ja olimme toisillemme sielunhoitajina. Usein toistuva ja aina avoin keskustelukysymys oli tämä vanha: 'Onko niitä vähän, jotka pelastuvat?'”

Vielä nykyäänkin vietämme Lestiksessä yhteisiä juhlia. Syksyllä toivotamme uudet asukkaat tervetulleiksi sääntökokouksen ja fuksiaisten mer-

keissä. Joulun alla pidämme huikean itsenäisyyspäiväjuhlan, joka kutsuvieraineen ja iltapukuineen on eräs vuoden kohokohdista. Puurojuhla on syyskauden viimeinen yhteinen hetki, jonka lämpimässä tunnelmassa muistellaan yhdessä kulunutta syksyä. Kevät on tiiviimmän opiskelun aikaa, mutta lukujen loppuessa kruunaa kevätjuhla lukuvuoden musiikkiesityksineen, herkkuneen ja lestisdiplomeineen, jotka viimeistään tiivistävät pitkän talven tunnot ja tunnelmat kustakin opiskelijasta. Seurojen lisäksi on pidetty lähes viikoittain iltahartaushetkiä, joissa on rukoultu erityisesti Kodin asukkaita koskettavien asioiden puolesta ja juteltu syvällisiä, kuten aina vuosikymmenien aikana Lestiksellä. Syvällisen vastapainona on viime aikoina ollut keittiökeskustelut, joissa kiireisen arjen ja opiskeluiden paineita on purettu yhdessä vitsiä heittäen. Tämän lajin sosiaalisuus lienee myös kautta aikojen tuttua Lestiksellä. Näin voisi ainakin päätellä Timo-papan lempinimistä, kun hän kertoo: ”Alkuun olin liian sosiaalinen tyyppi Lestiksen ’sisäoppilaitokseen’ (olin muun muassa fuksimajuri ja ’seurustelu-upseeri’).”

Vanhan ja uuden ulottuvilla

Isä Juhani pohti seuraperinnettä ja suhdetta lestadiolaisuuteen seuraavasti: ”Yksi vanhoista perinteistä oli Lestadiolaisten ylioppilaskodin seurat. Seuroja pidettiin, vaikkakin niistä puuttui Lestiksen alkuajalle tyypillinen opiskelijoiden ja seuravieraiden yhteenkuuluvuus. Kerran kuukaudessa opiskelijaelämän keskelle ilmestyneet vanhukset olivat jollain lailla irrallinen ilmiö ja jääne menneisyydestä. Tämä johtui lähinnä siitä, että suurimmalla osalla silloisista asukkaista oli vain ohut ja kaukainen sukulaisyhteys lestadiolaiseen kristillisyyteen. Seuraperinne elää kuitenkin Lestiksessä edelleen, joten sillä on täytynyt olla kaiken aikaa ravitseva merkitys niin vieraille kuin talon vällekin.”

Merkittävä muutos Lestiksen elämässä on ollut Kodin ’sielun’ Hilman pois jääminen, mutta lopullinen muutos Kodin luonteessa tapahtui Juhani-isän aikana: ”Yhdestä Ylioppilaskodin elämään kuulu-

neesta tavasta tuli meidän aikanamme suuri ongelma. Korkeakoulu-uudistuksen myötä opiskelijat alkoivat saada erittäin edullisesti ruokaa yliopiston kahviloista. Tämä uusi tilanne aiheutti vakavan kriisin ja eräänlaisen kapinan Lestiksessä. Vuokraan kuulunut pakollinen päivällinen koettiin asukkaiden keskuudessa kalliiksi, koska opiskelijahinnoilla ruokailu oli kaupungilla paljon edullisempaa. Ruoan valmistaminen ja siivous työllisti kuitenkin Ylioppilaskodissa edelleen kaksi henkilöä, joten opiskelijoiden vaatimuksella aamupalan ja päivällisen poistamisesta oli dramaattiset irtisanomisiin johtaneet seuraukset. Tilanne kärjistyi, kun ilmeisesti säästösyistä alettiin voita tarjoilla vain sunnuntaisin. Tämä johti ”margariinikapinaan” ja talon historian suurimpiin muutoksiin, kun henkilökunta irtisanottiin, ja kaikki käytännön asiat siivousta myöten jäivät opiskelijoiden vastuulle. Villakoirien määrä Lestiksen käytävillä on lisääntynyt rajusti tuon tapahtumasarjan jälkeen, mutta siinä historiallisessa tilanteessa muutos oli välttämätön.

Kun pöly margariinikapinan jälkeen oli laskeutunut, elämä Lestiksessä normalisoitui ja hakeutui uusiin uomiin. Asukkaiden keskuudesta valitulla isännällä ja emännällä on siitä lähtien ollut suuri vastuu Ylioppilaskodin hengen, hygienian ja hyvinvoinnin suhteen. Ylioppilaskodista tuli Ylioppilaiden Koti.”

Ylioppilaskoti on muuttunut, mutta paljon on vielä ennallaan. Myös isämme uskoivat ennen, mutta niin uskovat pojat ja tyttäretkin vielä aikojen mennen ja tutkivat sitä ihmeellistä sanomaa Kristuksen valtakunnasta tahtoen lähteä viemään sitä eteenpäin omilla lahjoillaan. Tämän sukupolvien ketjusta kertovan kirjoitelman haluan päättää isoisäni Timo Holman parhaaseen Lestis-muistoon, josta välittyy hienosti Ylioppilaskotimme juuret ja luonne: ”Paras muistoni liittyy kevättalveen 1953, jolloin Maitojyvän toimittaminen uskottiin vastuulleni. Tukenani siinä tehtävässä, tai sanoisin ko perään katsojina, olivat Yrjö Karanko ja Anna-Maija Raittila. Maitojyvän 1953 merkittävimmäksi artikkeliksi saimme O. H. Jussilan kirjoitta-

man satavuotismuiston 'Vangeille vapautusta – sidotuille päästöä'. Siinä hän kertoi, kuinka Juhani Raattamaa ja Erkki Antti Juhonpieti äsken (1851) ilmestyneestä suomenkielisestä Lutherin *Kirkkopostillasta* saivat rohkeuden julistaa päästönsanaa synnin hädässä oleville. Laestadius oli jo lukenut samat Lutherin opetukset ruotsinkielisestä postillasta, mutta vasta Raattamaan ja Erkki-Antin rohkaisemana hänkin alkoi käyttää vapaammin synninpäästön lohdutusta. Kotona isäni oli usein muistellut tätä Lutherin sanaa: 'On kultainen aika, kun

voin sanoa veljelleni synnin ahdistuksessa ja hädässä: ole iloinen ja hyvässä turvassa, syntisi annetaan sinulle anteeksi.' Toimittaessani Oskari Jussilan 100-vuotismuistikirjoituksen kirjapainoon jouduin sana sanalta ja tarkasti mietiskellen tutkimaan, millainen ihmeellinen tapahtumien sarja se oli, kun yli 150 vuotta sitten synnin hädässä tuskaileville heränneille sieluille Lapissa avautui synninpäästön lohdutus. Sitä on kuvattu myös sanoilla: 'Lumessa alkoi palaa.'"

Lestiksellä 9.9.2009
opiskelijaisäntä, teol. yo.
Lauri Holma

Timo Holma keskustelemassa Hannu Mustakallion kanssa.

Vuodesta 2008 alkaen Ylioppilaskodin opiskelijaemäntänä ja -isäntänä ovat toimineet Anna Kiiski ja Lauri Holma.

Osana sukupolvien ketjua

Syyskuun alussa 2008 kävi Vironkatu 7 E 15:ssa voimakas muutoksen tuuli. Tuolloin Lestiksen poikien kerroksen yhdeksästä huoneesta kuusi odotti uusia asukkaitansa, ja minä sain olla yksi heistä. Ensikohtaaminen uusien asuintovereiden kanssa käytävällä oli rehdin veljellinen kätellessämme toisiamme vasta toimensa aloittaneen kodin isännän johdolla. Tuolloin tuskin osasin aavistaa, minkälaiseen sukupolvien ketjuun sain liittyä muuttaessani Lestadiolaisten ylioppilaskotiin.

Eläminen Lestiksellä on hyvin ainutlaatuista ja omaleimaista. Sitä on monesti hyvin vaikea selittää tuttavalle, joka siellä ei ole koskaan asunut. Kertoessani kodistani monet hämmästyvät, kuinka minulla on varaa asua empire-keskustan tuntumassa kauniissa kivitalossa tai kuinka jaan yhteisen keittiön kahdeksan nuoren miehen ja naisen kanssa. Eikä näitä kotimme erityispiirteitä aina itsekkään osaa ymmärtää todeksi.

Ylioppilaskotiamme leimaa ennen kaikkea vahva yhteisöllisyys ja kristillisen kodin henki. Vaikka nykyisin jokaisella asukkaalla onkin käytössään oma yhden hengen huone, kulkeutuvat kaikkien askeleet monet kerrat päivässä Kodin sydämeen eli keittiöön. Keittiö on kohtamispaikka, jossa jaetaan päivän kuulumiset, ilot ja huolet. Monesti juttua tulee niin paljon, että nukkumaanmeno venyy reilusti yli suunnitellun tai joku saattaa täysin unohtaa syödä ruokansa. Yhteisten tilojen ja laitteiden käyttö ja niistä huolehtiminen opetta-

vat jokaista kantamaan vastuuta ja elämään arkea muiden ihmisten kanssa. Yhteisten hetkien ja keskustelujen myötä opimme tuntemaan asuintoverimme ainutlaatuisella tavalla ja ehkä juuri sen ansiosta koemme toisemme veljiksi ja sisariksi.

Kodin arkea värittävät oleellisesti lukuisat juhlahetket kuten fuksiaisat ja joulujuhlat. Juhlat ovat kaikkien asukkaiden yhteinen ponnistus jokaisen osallistuessa juhla valmisteluihin ja toteutukseen omilla lahjoillaan ja taidoillaan, kuka koristellen tai leipoen, kuka soittaen tai laulaen. Etenkin viime vuosilta mieliini on jäänyt itsenäisyyspäivän juhlat ja lukuisat musiikki-iltamat, joissa Kotimme musikit esittelevät taitojaan. Tilaisuudet toimivat myös nykyisten ja viime aikoina poismuuttaneiden asukkaiden kohtamispaikkana.

Jatkuvuus ja perinteet ovat kotimme tärkeitä piirteitä, joita hartaudella kunnioitetaan ja vaalitaan. Niistä tärkeimpiä ovat seurakunnat, jotka muistuttavat jokaista eri aikoina kodissamme asunutta Ylioppilaskotimme perustasta. Hengen ravinnon ohella asukkailla on seuroissa mahdollisuus tutustua kotimme entisiin asukkaisiin, jotka vierailevat seuravieraina tai puhujina seuroissa samalla muistellen omia asukasaikojaan. Sukupolvien kohdatessa voi aistia Ylioppilaskodin merkityksen hengellisenä kasvattajana. Nuorilla teologian ylioppilailla on ollut mahdollisuus jakaa tietoa ja kokemuksia toistensa kanssa, ja monet kirkkomme uskolliset paimenet ovat asuneet opiskeluvuosiensa ajan Lestik-

sellä. Samalla kuitenkin voin nuorena teologian ylioppilana kiittää siitä, että kodissamme asuu runsaasti myös muiden alojen opiskelijoita. Tämä opiskelualojen runsas kirjo on todellinen rikkaus yhteiselle kodillemme.

Opiskeluaika on ihmisen elämässä varsin lyhyt, vain noin viisi vuotta, ja suunnilleen samanpituisen on myös asumisaika Lestiksellä. Kuitenkin uskallan väittää, että nämä vuodet muodostavat yhden tärkeimmistä ajanjaksoista asukkaiden elämässä. Huolimatta vuosilukujen ja ulkoisten trendien muutoksesta ihmisen nuoruus ja opiskeluaika ovat hyvin samanlaisia vuosikymmenestä toiseen. Vaikka asukkaat vaihtuvat Lestiksellä melko tiheään, siellä voi aistia ikäpolvien ketjun: meillä nykyisillä

asukkailla on nyt sama koti, joka on ollut sadoilla nuorilla jo meitä ennen. Siten jokainen asukas vuorollaan liittyy värikkääseen asukkaista koostuvaan ainutlaatuisen helminauhaan. Löytyypä tämänhetkisestä asukaskunnasta lukuisia toisen polven ja muutama jopa kolmannen polven lestisläinen.

2000-luvun lestisläinen voi vain kiittäen ihmetellä sitä suurta siunauksen ja varjeluksen määrää, jonka Jumala on Ylioppilaskodillemme suonut. Samalla mielissämme on voimakas kiittolisuuden tunne Ylioppilaskotimme perustajia kohtaan: rohkein, voimakkain ja välillä raskainkin ponnisteluin he perustivat Ylioppilaskodin, joka on kantanut runsasta hedelmää jo 60 vuotta.

Antti Luoma

Kodin arkea värittävät nykyisinkin lukuisat yhteiset juhlat. Kuvassa on Kodin asukkaista ja heidän ystävistään koottu sinfoniaorkesteri esiintymässä perinteeksi muodostuneessa itsenäisyyspäivän juhlassa vuonna 2008.

LESTADIOLAISTEN YLIOPPILASKODIN KANNATUSYHDISTYS R.Y.

JOHTOKUNNAN PUHEENJOHTAJAT

Soisalon-Soininen, Ilmari	1948–1974
Kökkö, Timo	1975–1981
Pelkonen, Hannu	1982–

Suorsa, Eino	1965–1967
Taipale, Martta	1949–1953
Tuhkanen, Jaana	1993–
Turunen, Mauno	1956–1964
Viljanen, Paavo	1948–1971
Vuoristo, Fanni	1960–1966
Ylänen, Tauno	1974–1982

JOHTOKUNNAN JÄSENET

Harjama, Mirjami	1948
Hirvisuo, Viljo	1948–1950
Holma, Heikki	1986–
Huhtala, Elsa-Maria	1948–1951
Hyvärinen, Jenny	1948–1959
Impiö- Lauri	1977–1985
Jokela, Antti	1969–1973
Jokela, Mikko	1968–1976
Jokela, Timo	1983–1985
Juntunen, Hannu	1968
Jylhä, Impi	1950–1961
Järvinen, Tyyne	1954–1955
Kauppinen, Raija	1978–1993
Kerola, Veikko	1952–1981
Korpela, Markus	2004–
Kärkkäinen, Jouko	1986–2003
Kökkö, Timo	1975–1980
Laine, Sinikka	1975–
Lampinen, Pentti	1982–
Lappalainen, Pekka	1972–1982
Liusvaara, Yrjö	1948, 1962–1974
Lohi, Elsa-Maria	1952
Marttila, Oili	1983–
Massa, Yrjö	1951–1980
Miettinen, Pentti	1949–1950
Miettunen, Martti	1948–1967
Mikkola, Eino	1948
Mustakallio, Hannu	1981–
Nieminen, Anna-Maija	1967–1977
Otra, Ester	1957–1977
Pehkonen-Suoranta, Kaisa-Liisa	1994–
Pelkonen, Hannu	1982–
Raittila, Elli	1978–1992
Raittila, Pekka	1949–1951
Soisalon-Soininen, Ilmari	1948–1974
Storm, Oiva	1953–1956

JOHTOKUNNAN SIHTEERIT

Mikkola, Eino	1948
Miettinen, Pentti	1949
Lohi, Elsa-Maria	1949–1952
Jokela, Antti	1952–1953
Storm, Oiva	1953
Jokela, Mikko	1954–1959
Torkki, Hannes	1959–1961
Haho, Aarno	1960
Kärkkäinen, Jouko	1961–1962
Vuoristo, Fanni	1963
Turunen, Mauno	1963
Vuoristo, Leena	1964–1966
Vastamäki, Hilikka	1966–1971
Soisalon-Soininen, Jukka	1972–1975
Koski, Liisa	1976–1977
Pärnänen, Pekka	1978
Marttila, Oili	1979–2002
Nieminen, Tarja	2002–

RAHASTONHOITAJAT

Hyvärinen, Jenny	1948–1951
Jylhä, Impi	1952–1959
Otra, Ester	1960–1975
Jokela, Hilma	1976–1979
Hakalisto, Riitta	1980–1981
Vastamäki, Hilikka	1981–2001
Nieminen, Tarja	2002–

YLIOPPILASKODIN EMÄNNÄT

Jokela, Hilma	1949–1979
Hakalisto, Riitta	1980–1981